

Samsun Tarımında Yeni Ufuklar

SAMTİM

Ekim 2016

Sayı : 55

ISSN : 1305-7588

SAMSUN TARIM FUARI

SAMSUN İLİNDE SEBZE
ÜRETİM SEKTÖRÜ

BUĞDAY EKİM
SEZONU YAKLAŞIRKEN

ÇİFTÇİYE BORÇ
ERTELEME MÜJDESİ

İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZDEN
HABERLER

**FARKLI FINDIK ÇEŞİTLERİNİN
PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ
VE YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ**

Bu Çeşit İyi Çeşit ...

**Samsun Üretecek
Türkiye Büyüyecek**

**Allahverdi
Okay 28
Giresun Melezi**

Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı'nın Katkılarıyla...

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık
Müdürlüğü Adına
SAHİBİ

Nail KIRMACI
İl Müdür V.

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Erol BAŞ

YAYIN KURULU
Erol BAŞ
Lale BAYKAL
Fuat COŞKUN
Bayram AY
Bekir KARAOSMANOĞLU
İcabi ÇAĞAN
Orhan ŞANLI
Sema GÜLTEN
İsa SEZGİN
Arzu KARACA AYTAÇ
Ahmet ŞENOĞLU
Serpil GÜL

FOTOĞRAFLAR
Recep YAPINCAK

YÖNETİM YERİ ADRESİ

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad.
No: 7 - 55060 İlkadım / SAMSUN

TELEFON

0362 231 37 00 / 270

FAKS

0362 233 21 63

E-MAİL

samsun@tarim.gov.tr

WEB

http://samsun.tarim.gov.tr

TASARIM - BASKI - CİLT
CEYLAN OFSET
MATBAA BAŞARI YAYIN AMBALAJ SANAYİ
Hacıbey Ceylandağ - 0362 4311 444 - Sn: 16281
Pazar Mh. Necati Efendi Sk. No:47 İlkadım/SAMSUN
www.ceylanofset.com.tr

ISSN: 130-7588

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Yayını olan SAMTİM Dergisi
Yayın Süreli Yayındır.

İÇİNDEKİLER

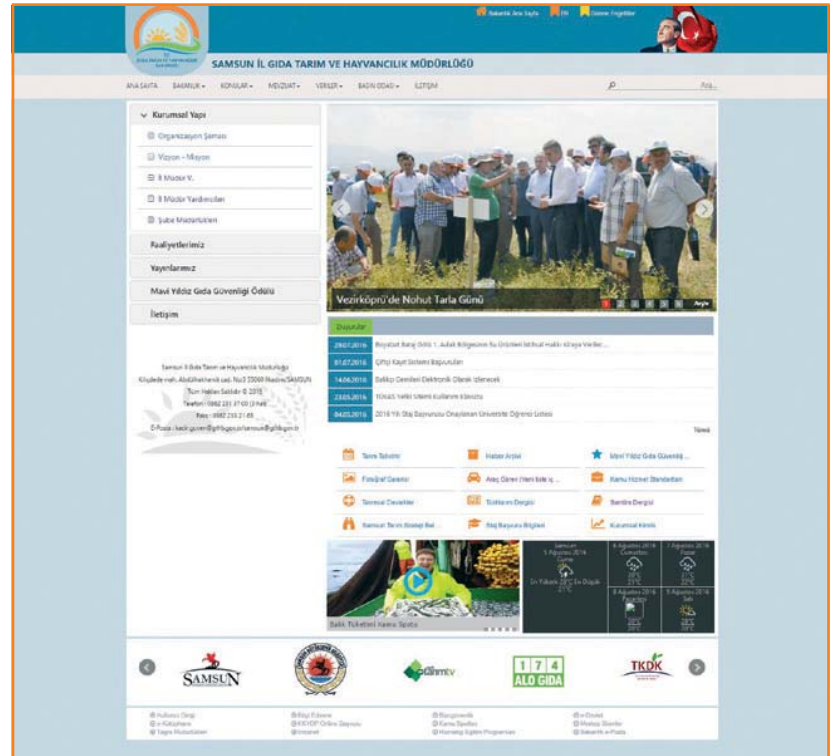
Samsun Tarım Fuarı 3

Samsun İlinde Sebze Üretim Sektörü 17

Buğday Ekim Sezonu Yaklaşırken.....22

Çiftçiye Borç Erteleme Müjdesi26

İl Müdürlüğümüzden Haberler.....28

samsun.tarim.gov.tr

Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

Değerli Okuyucular;

Tarım takviminde yoğun bir çalışma temposunun ardından yaz günlerini geride bırakarak yeni bir üretim sezonuna başlamak üzereyiz. İlimizde Kızılırmak ve Yeşilırmak'ın suladığı Bafra, Çarşamba gibi verimli ovalara sahip olmanın avantajıyla geniş bir üretim desenine sahibiz. Bu sebeptendir ki üreticilerimiz ve yetiştiricilerimiz hemen hemen her türlü ürünü yetiştirip satma imkânına sahiptirler.

İlimizde verimli ovaların varlığı nedeniyle sebzeçilik; yoğun olarak yapılan ve emek isteyen önemli bir tarımsal faaliyettir. 2015 yılı verilerine göre yaklaşık 425.852 dekar alanda 1.320.901 ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Üretim potansiyeli bakımından söz sahibi durumundayız.

En çok ekilen ürünler arasında biber, yeşil fasulye, lahana, pırasa, domates, karpuz, kavun, patlıcan, marul, ispanak, karnabahar gibi sebzeler yer almakta olup ilimiz lahana, taze fasulye ve kabak üretiminde 1. sırada yer alırken, biber üretiminde 2. sırada ve patlıcan üretiminde 6. sırada yer almaktadır. Samsun 2015 yılında 3.58 milyar TL bitkisel üretim değeri ve %3 pay ile Türkiye geneli 7. sırada yer almıştır. İhracatta stratejik öneme sahip sebze çeşitleri üretiminde ve özellikle kışlık sebze üretiminde en büyük paya sahibiz. Dünyada özellikle kışlık sebze üretiminde gerçekten mukayeseli üstünlüğe sahip Samsun ilimiz Türkiye için çok büyük ticari potansiyel taşımaktadır. Diğer sebze alanlarında aşırı sıcaklık gibi olumsuzluklardan dolayı üretim yapılamadığı zamanlarda ilimizde ekolojik avantajlar nedeniyle üretim devam etmektedir.

Bu bakımdan; her zaman daha iyi, daha verimli, daha kaliteli üretimi ilke edinerek İl Müdürlüğümüzce görevlerimizi eksiksiz tamamlama gayreti içerisinde olduğumuzu söylemek isterim. Hangi şartta olursa olsun çiftçimizin gerek teknik bilgi anlamında gerek destelemeler anlamında her zaman yanındayız.

Kıymetli Samtim okuyucuları, bu kadar çaba, emek ve gayretin sonucunda çiftçilerimize daha iyi ulaşabilmek ve onları sektörün diğer katılımcılarıyla buluşturabilmek için ilimizde 28 Eylül – 02 Ekim tarihlerinde "Tarım, Hayvancılık ve Teknolojileri Fuarı 2016'yı" gerçekleştirdik. Karadeniz Bölgesi'nin en büyük fuarı olma özelliğini taşıyan fuar'da tarımsal faaliyetler açısından üretici ve tüketiciyi bir araya getirerek ve sektördeki tüm paydaşları buluşturarak çiftçilerimize önemli katkılar sağladık. Bu yıl 2. Düzenlenen tarım fuarına geçen yıla kıyasla katılımcı firma sayısı bakımından yüzde 42 oranında artışla rekor bir katılıma imza atmanın gururunu taşımaktayız.

Fuarda, üretimde ihtiyaç duyulan hammadde, yeni teknoloji, donanım ve sistemlerdeki yenilikleri aynı çatı altında bulabilmek, yerli ve yabancı yatırımcılara yeni iş bağlantıları kurabilmek, farklı ürün ve teknolojileri fiyat avantajları ile bulabilmek, bölgenin ve Samsun'un önemli tarım avantajlarını incelemek ve sektördeki gelişmeleri ve beklentileri yakından takip edebilmek adına birçok fırsat sunuldu.

Değişen dünya ve ekonomik şartlarına en kısa zamanda en iyi şekilde uyum sağlayabilmek ve ilimizin her zaman ön sıralarda yer almasını sağlamak en büyük hedef ve arzumuzdur. Siz değerli çiftçilerimizin de desteği ile el ele vererek önce Bölge'nin sonra Ülkemizin en büyüğü olma yolunda kararlı adımlarla ilerlemekteyiz. Daha ileri teknolojileri çiftçilerimize ulaştırarak tarımda her türlü modernizasyonu sağlamak kaliteli üretim, sağlıklı gıda, sağlıklı toplum için azimle çalışmaktayız.

Bu vesileyle saygı ve selamlarımı sunuyor bol verimli günler diliyorum.

Nail KIRMACI
İl Müdür V.

KARADENİZİN EN BÜYÜK TARIM FUARI SAMSUNDA AÇILDI TARIM SEKTÖRÜNÜN BÖLGEDEKİ BULUŞMASI SAMSUNDA

TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş. tarafından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Samsun Valiliği, Samsun Büyükşehir Belediyesi, Samsun Ticaret ve Sanayi Odası (STSO), Samsun Ticaret Borsası, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türk Tarım Alet ve Makineleri İmalatçıları Birliği işbirliği, Ziraat Mühendisliği ve KOSGEB'in destekleri ile hazırlanan "2.Tarım, Hayvancılık ve Teknolojileri Fuarı 2016" TÜYAP Samsun Fuar ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşti. İlimizde 2. Düzenlenen tarım fuarına geçen yıldan daha fazla ilginin olduğu görüldü. İl ve İlçelerimizden olduğu gibi Ordu, Amasya, Çorum, Sinop, Giresun, Tokat, Trabzon ve Kastamonu gibi birçok çevre illerden de ziyaretçi akınına uğradı. Yerli, yabancı birçok firmanın katıldığı fuarda İran, Gürcistan, Azerbaycan, Polonya, Gürcistan gibi ülkelerden de katılımlar oldu.

Fuarda, üretimde ihtiyaç duyulan hammadde, yeni teknoloji, donanım ve sistemlerdeki yenilikleri aynı çatı altında bulabilmek, yerli ve yabancı yatırımcılara yeni iş bağlantıları kurabilmek, farklı ürün ve teknolojileri fiyat avantajları ile bulabilmek, bölgenin ve Samsun'un önemli tarım avantajlarını incelemek ve sektördeki gelişmeleri ve beklentileri yakından takip edebilmek adına birçok fırsat sunuldu.

Açılış törenine Samsun Valisi İbrahim ŞAHİN, AK Parti Samsun Milletvekilleri Fuat KÖKTAŞ ve Hasan Basri KURT, CHP Samsun Milletvekili Kemal ZEYBEK, Samsun

Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Turan ÇAKIR, Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi BAYRAKTAR, İlçe Belediye Başkanları ve Kaymakamlar, Tarım İşletmeleri Genel Müdürü (TİGEM) Mehmet TAŞAN, Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Salih Zeki MURZİOĞLU, Samsun Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Vekili Eren Günhan ULUSOY, TÜYAP Anadolu Fuarları Genel Müdürü Cihat ALAGÖZ, TÜYAP Bölge Müdürü Servet SEÇER, kurum amirleri ve firma yetkilileri katıldı.

Alagöz: "Rekor bir katılıma imza attık"

Tarım ve hayvancılık sektöründeki gelişmeleri ve yenilikleri ikinci kez tek çatı altında sunmayı hedeflediklerini belirten TÜYAP Anadolu Fuarları Genel Müdürü Cihat Alagöz, "Geçtiğimiz yıl düzenlediğimiz tarım fuarına kıyasla, bu yıl katılımcı firma sayısı bakımından yüzde 42 oranında rekor bir katılıma imza attık" dedi.

Tarımda eğitime büyük önem verdiklerini vurgulayan TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, “Çiftçilerimizin milli hasıladan daha fazla pay alabilmesi açısından özellikle üreticilerimizin ve sektörün yapısal sorunlarının çözümüne odaklanmış durumundayız. Arazi parçalanması ve toplulaştırma çalışmaları konusu çok önemli. Türkiye çapında 11 milyon hektar araziye toplulaştırmamız lazım. Bu kanun fevkalade önemli. İkinci en önemli ayak ise sulama yatırımlarını bitiremediğimiz takdirde bu ülkede bazı ürünlerde açık vermeye devam ederiz. Yani şimdi ayçiçeği, mısırdaki açık verimiz; mısırı ekeriz pamukta açık verimiz. Sulama yatırımlarını bitirmemiz gerekiyor” diye konuştu.

Taşan: “117 milyon ton kişisel üretim gerçekleştirildi”

Bu tip organizasyonların tarım sektörü için çok önemli olduğunu belirten Tarım İşletmeleri Genel Müdürü (TİGEM) Mehmet Taşan, “Tarımsal üretimde dünyanın sayılı ülkelerinden biri olan ülkemizde 2015 yılına göre bu yıl yüzde 2.3 artış sağlanarak 117 milyon ton kişisel üretim gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında uygulamaya koymaya planladığımız milli tarım projesiyle; havza bazlı modelin uygulamaya geçilmesiyle hayvancılıkta ithalata bağlı hayvancılık anlayışından vazgeçilmesi anlamında yeni çiftliklerin kurulması yönünde önemli çalışmalar içerisindeyiz” şeklinde konuştu.

Büyükşehir bünyesinde Kırsal Kalkınma Daire Başkanlığı kurduklarını belirten Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Turan Çakır, “Köyden mahalleye dönüşen alanlarda ciddi anlamda katkılarda bulunuyoruz. Neden? Çünkü kırsaldan şehre insanlarımız göç etmesinler. Ekonomik anlamda ürettikleri malları pazara daha rahat sunabilmeleri için gereken yatırımları yapıyoruz. Bu yatırımlara Büyükşehir Belediyesi olarak son sürat devam ediyoruz. Bu fuarın hayırlı olmasını diliyorum. İnşallah fuar merkezine tren ulaşımını da yakın zamanda açarak buraya rahat bir ulaşım sağlayacağız” diye konuştu.

Türkiye’nin Avrupa’da tarımsal üretim miktarı bakımından birinci sırada olduğunu dile getiren AK Parti Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt, “Ama katma değer olarak bakıldığında farklı şeyler ortaya çıkıyor. Demek ki biz ürünlerimizdeki katma değerleri nasıl artırabiliriz buna bakacağız” şeklinde konuştu.

Köktaş: “548 tane hibe traktör dağıttık”

Tarımda sulamanın mutlaka bitirilmesi gerektiğini ifade eden AK Parti Samsun Milletvekili Vekili Fuat Köktaş, “Sulama sorununu mutlaka çözmemiz gerekiyor. Samsun’da geçen yıl 548 tane hibe traktör dağıttık. Arazi toplulaştırılmasında önemli bir yol aldık. Hem tarım ihracatımız iyi seviyelere gelmeye başladı. İnşallah gelecek yıllar tarımda daha farklı ve güzel şeyler konuştuğumuz fuarlara tanık oluruz” açıklamasını yaptı.

Fuarın, Karadeniz ve Samsun açısından önemli bir buluşma olduğunu söyleyen CHP Samsun Milletvekili Kemal Zeybek, "Bu fuar alanını yapan adı kurumu kim olursa olsun herkese teşekkür ediyoruz. Demek ki mekanlar olmayınca bu tür gösteri ve birbirimizi tanıma, tanıtırma olayları gerçekleşmiyor. Türkiye dünyanın gelişmişlik düzeyinde 50 yıl öncesiyse bu günkü yapıyla tarımda ve teknolojiye hangi ölçekte gerideyse bu günde o ölçekte geridedir" ifadelerini kullandı.

Fuarla birlikte tarımdaki gelişmelerin yakından görülebileceğini söyleyen Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Salih Zeki Murzioğlu, "Bu gün açılışını gerçekleştireceğimiz Samsun 2. Tarım Fuarının sektöre ilişkin yeni ürün, ham madde, teknoloji takibi ve sektöre ilişkin sunduğu değerlendirme fırsatları, yerli ve yabancı yatırımcılarla yeni iş bağlantıları, bilgilendirme faaliyetleriyle birlikte başarılı bir iktisat fuarı olmasını temenni ediyorum" diye konuştu.

Güzel bir fuar açılışı olduğunu belirten Samsun Valisi İbrahim Şahin, "Devletimiz arazi toplulaştırmasına çok ciddi masraflar yaptı. Fakat toplulaştırılan alanlarda ürün miktarı yeterli anlamda olmadı. Umarım bundan sonra toplu arazilerde verim miktarı artar" sözlerine yer verdi.

Konuşmaların ardından kurdele kesilerek fuarın açılışı gerçekleştirildi. Protokol daha sonra fuarı gezerek stantları inceledi.

İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifi Samsun Bölge Birliği, Samsun Ziraat Odası, Ziraat Mühendisleri Odası Samsun Şubesi ve Ondokuz Mayıs Üniversitesinden değerli öğretim üyelerinin katkıları ve ilgili diğer kuruluşların iş birliği ile çiftçilerimize yeni vizyon kazandıracak konu ve en yetkin konuşmacılarla sektörel konferans ve seminerler gerçekleştirildi.

İl Müdürlüğümüzün faaliyetlerinin sergilendiği stant çiftçilerimiz tarafından ilgiyle karşılandı. Teknik personelimizle sohbet eden çiftçilerimiz görüşmelerinde zirai ve hayvansal üretime dair her konuda sorularına cevap alıp istişarede bulundular.

Samsun Valisi Sayın İbrahim ŞAHİN, gezisi sırasında görevli personelimizle sohbet ederek İl Müdürlüğümüz çalışmalarını hakkında bilgiler aldı.

FUARDA BİR ÇİFTÇİ DOSTU; TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU(TKDK)

TÜRKİYE'nin en genç ve dinamik kurumlarından biri olarak sürdürülebilir kalkınma anlayışı ile; 2011 yılından beri 3.3 milyar TL hibe toplam 5.8 milyar liralık yatırıma öncülük eden TKDK çiftçimizin, üreticimizin yanında yer almaya devam ediyor.

Kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık, genç girişimcilere sağlanan daha fazla hibe avantajı ile 11 bin yatırımcının yüzü güldü. 2008 yılında kurulan Samsun İl Koordinatörlüğü 1. Faz İl Koordinatörlüklerinden biridir. İlimizde ilk defa 2011 yılında proje almaya başlamıştır. Sözleşme imzalanan proje sayısı 740 olup, IPARD yatırımları ile ilimizde proje hazırlama kapasitesi artırılmış, yeni işletmelerin kurulması, mevcut işletmelerin modernize edilmesi, yeni teknolojilere uyumun gerçekleştirilmesine katkı sağlamıştır.

Et ve Süt Besiciliği, et süt işleme tesisleri, kesimhaneler, kanatlı eti, su ürünleri işleme tesisleri, meyve ve sebze paketleme ve depolama tesisleri, arıcılık, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, kültür balıkçılığı, yerel ürünler ve kırsal turizm sektörlerine verilen destekler ile TKDK Samsun İl Koordinatörlüğü bugüne kadar 225 milyon liralık yatırıma öncülük etmiştir.

Samsun İl Koordinatörlüğü, IPARD kapsamında AB standartlarında et ve süt üretim sektörlerinde toplam 88 adet, 134 milyon liralık yatırıma destek oldu. İlimizde 2011 yılından günümüze kadar ödenen 93 milyon liralık hibe ile 1660 kişiye istihdam sağlandı. IPARD II kapsamında;

- Tarımsal işletmelerin fiziki varlıklarına yönelik yatırımlar

- Tarım ve balıkçılık ürünlerinin, işlenmesi ve pazarlanması ile ilgili fiziki varlıklara yönelik yatırımlar yer almaktadır.

Yıllardır eski tarım aletleriyle çiftçilik yapmaya çalışan çiftçimiz, TKDK destekleriyle yeni makine ekipmanlara sahip olmuştur. Samsun İl Koordinatörlüğü tarafından IPARD yatırımları kapsamında 549 adet traktör desteği verilmiştir. Traktörü en fazla destekleyen İl Koordinatörlüğü olmuştur. Kırsalda yaşayan çiftçimiz 4400 yeni makine ekipman desteği almıştır. Samsunda farklı sektörde 53 kadın yatırımcı desteklerle gelir elde etme imkânı bulmuştur.

TKDK tarafından ilimizde desteklenen tedbirler

- Tarımsal İşletmelerin Yeniden Yapılandırılması ve Topluluk Standartlarına Ulaştırılmasına Yönelik Yatırımlar(Süt Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım, Et Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım)

- Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanmasının Yeniden Yapılandırılması ve Topluluk Standartlarına Ulaştırılmasına Yönelik Yatırımlar

- Kırsal Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Yatırımlar

Söz konusu çalışmalar hakkında fuar boyunca TKDK standı aracılığıyla halkımız bilgilendirilmiş olup, fuarın halka erişim ve kurumsal bilgi iletimi anlamında başarılı olduğu düşünülmektedir.

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ TARIM FUARINDA İLGİ GÖRDÜ

Emektar çiftçimizin her zaman yanında olan Toprak Mahsulleri Ofisi Samsun Şubesi "Ekmek İsrafını Önleme" kampanyası ile fuarın dikkat çeken ismi oldu.

Hatırlayacağımız gibi, ülkemizde yaşanan ekmek israfı ile israfın neden olduğu ekonomik kaybın önüne geçmek ve toplumsal bilinç oluşturmak amacıyla 17 Ocak 2013 tarihinde, Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde "Ekmek İsrafını Önleme Kampanyası" başlatılmıştı.

2012 yılında 5 milyon 950 bin adet olan günlük ekmek israfı, kampanya sayesinde 4 milyon 900 bine düşürülmüş olup israfta 18'lik bir azalış sağlanmıştır. Dolayısıyla her gün 1 milyon 50 bin adet, yılda 384 milyon adet ekmek çöpe atılmaktan kurtarılmıştır. İsfaf miktarının azaltılmasıyla 300 milyon TL ve halkımızın ekmeği tüketebileceği kadar satın alarak kontrollü tüketmesiyle 2,5 milyar TL tasarruf sağlanmıştır. Ekmek israfıyla birlikte aynı zamanda mazot, su, arazi, maya, tuz vb. de israf edilmektedir.

Kampanya ile günde 1 milyon 50 bin adet, yılda ise 384 milyon adet ekmek çöpe atılmaktan kurtarılmasının dışın-

vitamin gibi besin değerleri içeriğinde randımına bağlı olarak önemli düzeyde azalma olmaktadır. Tam buğday ekmeği, lif içeriği nedeniyle daha fazla tokluk sağlar ve yine bu ekmeğin obezite ve benzer hastalıkları önleyici etkisi vardır. Ayrıca bağırsak fonksiyonlarının düzenlenmesi ve kan lipidlerinin kontrolünde önemli katkılar sağlamaktadır.

Ülkemizde bir yılda israf edilen ekmekle
500 okul yapılabilir

Ekmek tüketiminden sağlanan 2,5 milyar TL'lik tasarrufa, çöp atılmaktan kurtulan 300 milyon TL ilave edildiğinde kampanya ile milli ekonomimizde yıllık 2,8 milyar TL tasarruf sağlanmıştır.

Bu kapsamda yapılan çalışmalardan "ekmek israfını önlemek ve bayat ekmekleri değerlendirme" amacıyla bayat ekmeklerden yapılan ürünler fuarda ziyaretçiler

da, toplumun daha sağlıklı beslenmesi de hedeflenmiştir. Bu kapsamda halkımızın ekmek tüketim alışkanlığında değişim yaşanmış; 2012 yılında 463 milyon adet olan tam buğday ekmeği tüketimi 93'lük artışla 894 milyona, 132 milyon adet olan kepekli ekmek tüketimi de 283'lük artışla 507 milyona yükselmiştir.

Fonksiyonel bir gıda olarak tam buğday ekmeği, beyaz ekmeğe göre daha sağlıklı olup besleyici değeri daha yüksektir. Beyaz ekmek üretiminde kullanılan düşük randımanlı unların elde edilmesi sırasında, buğdayda bulunan mineral ve

tarafından büyük ilgi gördü. Aynı zamanda ziyaretçilere bayat ekmekli yemek tarifleri kitapçığı dağıtıldı. Kampanyanın başlangıcında hazırlatılan ve çalışmalar sırasında kullanılan "Bayat Ekmekli Yemek Tarifleri" kitapçığının, halkımızda ekmeği israf etmeme bilincinin oluşmasında önemli etkisi olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla da tazeliğini kaybetmiş olan ekmeklerin çöpe atılmaması ve lezzetli yemekler-tatlılar olarak soframıza geri dönüşü açısından Aşçılar Federasyonunun katkılarıyla hazırlanan ve fuarda halkımıza dağıtılan kitapçıktan bu anlamda daha da büyük faydalar umulmaktadır.

TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ FUARDA SAMSUNLULARLA BULUŞTU

TARIM Kredi Kooperatifleri Samsun Bölge Birliği, 5 gün boyunca açık kalan Samsun Tarım Fuarında açtıkları standta çiftçilerle bir kez daha buluştu. Tarım Kredi Kooperatifleri Samsun Bölge Birliği; Samsun, Sinop, Ordu, Amasya olmak üzere 4 ilde toplam 66 kooperatif ve 11 hizmet bürosu ile hizmet vermektedir. Çiftçilerimizin refah seviyesini artırmak, en uygun fiyat ve kalitede ürün tedarik etmek, çiftçilerimizin her an yanında ve hizmetinde olmak, Türk Tarımına güç katmak Tarım Kredi Kooperatiflerinin en büyük hedefidir. Fuarda, çoğunluğu çiftçilerimiz olan ziyaretçilere bütün bu bilgilerin yanı sıra kooperatifleşmenin önemi ve üye olmanın faydaları, getirileri hakkında bilgi verildi.

Kooperatife üye olmak çiftçilerimize neler kazandırır?

- Gübre (kimyevi, toz, sıvı) 1.Sınıf kalitede üretilen gübreleri uygun koşullarda satın alabilirsiniz.
 - Motorin. % 5'e kadar indirimli peşin satış.6 aya kadar faizsiz satış. Kredi kartı ile % 3'e kadar indirimli.
 - Yem (Yem, kepek, saman) 1.Sınıf kalitede, indirimli peşin, faizsiz satış imkanı ve uygun fiyat ile.
 - Kömür. Çok uygun koşullarda her marka ve bütçeye uygun ürünler.
 - Tohum (hububat, çeltik, ayçiçeği, mısır)
 - Zirai ilaç (Teknik destek ile beraber)
 - Sigorta acentelik işlemleri (Tarsim, dask, kasko, trafik, ortak kaza, kredi hayat sigortaları...)
 - Sera ve damla sulama. Devlet destekli % 100'e kadar faiz indirimi ile beraber.
 - Gıda maddeleri (Şeker, yağ, un, vs.)
 - Nakit kredi olanağı
 - 2. El traktör
 - Canlı hayvan
 - Hertürlü tarımsal girdi tedariki
- Tarım Kredi Kooperatifleri;

% 0-8 arasında değişen faiz oranları, indirimli peşin satış, faizsiz satış uygulamaları ve taksitli satış imkanı ile çiftçilerimizin yanında yer almaktadır. Bünyesinde çalışan veteriner, zooteknist, ziraat mühendisleri ile yem fabrikasında kaliteli ve güvenilir üretilen yemler çiftçinin hizmetindedir. Bunun yanı sıra canlı tavuk satışı, damızlık hayvan, bal arısı, keçi-koyun, süt ineği, besi hayvanı tedariki sağlamaktadırlar.

Çalışan, üreten, gün boyu toprakla uğraşan çiftçinin başına her türlü kazanın gelebileceğinden hareketle, üyelerine "güvenli ortak kaza sigortası" hizmeti de sunmaktadır. Kaza sonucu sakatlanma durumunda üyeyi, vefat durumunda ise ailesini güvence altına almaktadır. "Güvenli Ortak Kaza Sigortası" sayesinde Tarım Kredi Ortakları kendilerinin ve ailelerinin yarınları için kaygılanmadan gönül rahatlığıyla çalışmaya devam ediyor. Trafik ve kasko sigortası ile de traktör, araba kazalarında ortaya çıkabilecek maddi kayıplar güvence altına alınıyor.

SAMSUN, ÇARŞAMBA, BAFRA, HAVZA VE AYVACIK ZİRAAT ODALARI TARIM FUARINDAYDI

İLİMİZDE bulunan Samsun, Bafra, Çarşamba, Ayvacık, Havza Ziraat Odaları, açmış oldukları stantlarında yörelerine ait tarımsal ürünleri, ekonomik anlamda öne çıkaran ürünlerini sergilediler. Kadın çiftçilerimizin de aktif olduğu fuarda emektar çiftçi kadınlarımız el emeği göz nuru ürünlerini sergiledi.

Bafra Ziraat Odası Başkanlığı, Bafra İlçemizin organik köyü olan Sürmeli Köyü çiftçilerimizin yetiştirdiği organik ürünleri sergiledi. Bafra İlçemizin önemli tarımsal ürünlerinden olan çeltik çeşitleri stantta yerini alırken yapılan pilav ziyaretçilere ikram edildi.

Ayrıca Çarşamba Ziraat Odası Başkanlığı tarafından ziyaretçilere yöresel yiyecek olan keşkek dağıtımı gerçekleştirildi.

Fuara geçen yıla göre %42 daha fazla sektör katılımı oldu. Bunun yanı sıra Tarım Kredi Kooperatifleri Samsun Bölge Birliği, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi Samsun Şubesi gibi birçok kurum ve kuruluşlar katılım gösterdi.

ÜRETİCİ BİRLİKLERİ FUARDA ÇİFTÇİLERİMİZİN YANINDA YER ALDI

KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

2007 yılında kurulan Birlik, üye çiftçilerine anaç koyun keçi, desteklerinden faydalanabilmeleri konusunda hizmet vermektedir. DOKAP kapsamında damızlık koç tedarik edilmesi, koyun keçi yetiştiriciliği, hastalıkları ve tedavileri konularında eğitim toplantıları düzenleyerek Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmetleri vermektedir. Her yıl koyun keçi yetiştiriciliği yapan çiftçiler arasında İyi Koç, İyi Oğlak, İyi Teke, İyi Kuzu yarışmaları düzenlenerek çiftçiler koyun kuzu yetiştirmek için teşvik edilmektedir. Birlik, fuardaki standı aracılığıyla bu gibi konularda meraklılara bilgi aktarmıştır.

SAMSUN DAMIZLIK MANDA YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

Birlik 2008 yılından bu yana üye çiftçilere hizmet vermektedir. Halen kayıtlı 1106 üyeleri olduğunu belirten başkan İsmail METİN, manda ve malak desteğinden üyelerinin faydalanması için çalıştıklarını söyledi. Sağlıklı beslenmede manda yoğurdunun ve sütünün çok önemli yer tuttuğunu, halkımızın bu kıymetli besinleri tüketmesi ve tüketiminin yaygınlaştırılması konusunda eğitim toplantıları yaptıklarını belirtti.

Manda yetiştiriciliği, hastalıklar ve tedavileri konusunda Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmeti vermekte olup; 3 aydan büyük dişi mandalara hastalıklara karşı koruyucu aşılama ve küpeleme, diğer illerde yapılan ileri teknik çalışmaları yerinde görüp incelemek için üyelerine teknik geziler düzenlemektedir. "Mandalar Mutlu Çiftçiler Umutlu"

ve "Anadolu Mandası Islahı" Projeleri ile ileriye dönük daha verimli ve kazançlı çalışmalar ile üyelerine hizmet vermektedir. Tarım Fuarı çerçevesinde faaliyetler hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

SAMSUN İLİ ARI YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

2003 yılında kurulan birlik ilimiz arıcıları ile kamu kurumları arasında köprü görevi kurarak; arı hastalıkları ve tedavisi, arı yetiştiriciliği arı ürünlerinin üretimi ve tanıtılması konularında eğitim toplantıları düzenlemektedir. Fuar kapsamında kendisine mikrofon uzattığımız Başkan Rasim KAPLAN; "Arı dediğimizde artık aklımıza sadece bal gelmiyor. Yaptığımız eğitim çalışmaları sonucunda yeni arı ürünlerinin üretim ve tanıtımı konusunda önemli mesafeler kaydettik.

Bal, polen, arı sütü, propolis, arı zehiri, balmumu ile tüketicinin hayatında sağlıklı beslenme ve daha sağlıklı olarak hayatlarını devam ettirebilmeleri için daha fazla yer edinmek ve arıcılarımıza ek gelir kaynağı oluşturmak adına çalışmalarımız devam etmektedir. Üyelerimizin Kovanbaşı desteği, DOKAP kapsamında Arıcılığın Altyapısını Güçlendirme (Arı sütü, ana arı) Desteği, Alet Ekipman Desteği, Samsun Büyükşehir Belediyesi himayesinde Alet Ekipman Desteği TKDK'nın %65 hibe destekli (kovan, paravan, bal süzme çadırı, bal dinlendirme çadırı, polen tuzağı, propolis tuzağı) alet ekipman desteği ile 14 ilçemizde çiftçilerimize hizmet vermekteyiz" dedi.

TEKKEKÖY SÜT ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ

2010 yılında Tekkeköy İlçemizde kurulan birlik 891 üye sayısına sahip olup süt hayvancılığı ile uğraşan çiftçilerimize hizmet vermektedir. Fuarda görüşlerini aldığımız Başkan Ertuğrul ŞENEL, üyelerine süt ve buzağı desteğinde yardımcı olduklarını ve yanı sıra şunları ifade etti: "Birlik aynı zamanda süt sığırcılığı yetiştiriciliği, hastalık ve tedavileri konularında eğitim toplantıları düzenlemekte ve Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmeti vermektedir. Birlik yeni projeleri ile DOKAP kapsamında 2 süt toplama tankı olarak, Samsun Büyükşehir Belediyesinin desteğiyle süt toplama merkezi için gösterilen arazide üyelerine daha büyük hizmet vermeyi amaçlamaktadır. Böylelikle birliğin topladığı süt, süt ve ürünleri olarak değerlendirme satış ve

pazarlama konularında büyük atılım yapmayı hedeflenmektedir."

DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

1995 yılında kurulan Birlik 14 ilçemizde 1566 üyeye hizmet vermektedir. Fuarda görüşlerini aldığımız Başkan Mahmut AYDIN: "Soykütüğüne kayıtlı 15.000 inek buzağı, düve toplamda 32.742 adet kayıtlı büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Çiftçilerimize anaç sığır desteği, buzağı desteği, suni tohumlama desteğinden faydalanmaları konusunda çalışmalarımız devam etmektedir. Damızlık sığır yetiştiriciliği, hastalıklara karşı korunma, aşılama, hastalıklar ve tedavileri, küpeleme, suni tohumlama konularında eğitim çalışmaları düzenlemekteyiz. 5 danışmanımızla Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmeti sunmaktayız." dedi.

"TARIM VE İNSAN FOTOĞRAF SERGİSİ DÜZENLENDİ"

GIDA Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Denizbank işbirliği ile her yıl düzenlenen ve 2015 yılında 7.'si gerçekleştirilen 'Tarım ve İnsan' konulu Ulusal Fotoğraf Yarışması sonucunda dereceye giren/ dereceye girmedeği halde sergilenmeye değer bulunan 60 adet fotoğraftan oluşan Tarım ve İnsan Fotoğraf Sergisi Samsun Tarım Fuarı kapsamında 28 Eylül- 2 Ekim tarihleri arasında Samsunluların ziyaretine açılmıştır.

Samsun Valisi İbrahim ŞAHİN' in açılışını yaptığı sergide konuşan Samsun İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürümüz Nail KIRMACI konu ile ilgili yaptığı açıklamasında şunları söyledi; "Katılımcıların tarım, hayvancılık, toprak, su, su ürünleri, gıda ve muhafazası, tarım ürünlerinin işlenmesi, çiftçi, köylü ve köy yaşamına dair her türlü faaliyeti konu alan fotoğraflarla iştirak edebildikleri etkinliğimiz bilindiği üzere Bakanlığımız ve Denizbank işbirliği ile bir süredir gerçekleştirilmektedir.

2015 yılında 7.'si düzenlenen Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması, yine yurt genelindeki her kategoriden çok sayıda katılımla rağbet görmüştür. Öyle ki 401 fotoğraf severin 1827 eserle katıldığı yarışmada değerlendirmeye alınan 739 eserden 17'si ödüle layık görülürken, 156 eser de sergileme ve albüm çalışması için seçildi. Genel

kategoride iki eserin birinciliğe layık görüldüğü yarışmada, Çankırı'dan katılan Ali Haydar Ceylan ve Rize'den katılan Ali Mermertaş birinciliği paylaşan iki fotoğrafçı oldu. Artık geleneksel hale gelen etkinlik çerçevesinde, 2016 yılı 8. Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışmasına katılımlar ise 12.04.2016 ile 02.09.2016 tarihleri arasında gerçekleşmiş olup sonuç bildirimi 17.10.2016 tarihinde yapılacaktır. Ülkemizin çok değerli fotoğraf sanatçılarından oluşan jürinin, titiz bir değerlendirme sonucu belirlemekte olduğu eserlerin kamuoyunun dikkatine sunulmasıyla; tarımın istikrarlı olarak ülke

gündeminde yer almasının sağlanarak, bu alanda farkındalık edindirmenin yanı sıra fotoğrafçılık sanatı da teşvik edilmektedir.

Yine söz konusu eserlerin büyük şehirlerde sergilenmesiyle gençlerimizin ve çocuklarımızın köy hayatını tanınması, ayrışmaması, özüne yabancılaşmaması gibi sosyal bazı faydalar da hedeflenmiştir. Bu yıl, Samsun Tarım Fuarı kapsamında TUYAP Samsun Fuar ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirdiğimiz sergide emeği geçen personelimize ve buraya kadar gelip bizleri yalnız bırakmayan misafirlerimize teşekkürü borç biliriz."

SAMSUN 2. TARIM FUARI'NDA KONFERANS VE SUNU ETKİNLİKLERİ

TÜYAP Samsun 2.Tarım Fuarı kapsamında, İl Müdürlüğümüzce organize edilen Konferans ve stand sunusu etkinlikleri planlandığı şekilde başarıyla gerçekleştirildi.

28 Eylül-2 Ekim 2016 dönemini kapsayan etkinlikte, her gün öğleden önce 11.00-11.30 saatlerinde stand sunuları, öğleden sonra ise saat 14.00' de salon Konferans konuşmaları yapıldı. Önemli konuların ele alındığı etkinliklerde stand sunusu olarak "Fındıkta Külleme ve Mücadelesi", "Tarım Arazilerinde Miras Paylaşımında Yeni Dönem", "Bal Arılarında Polinasyon ve Balda kalıntı Sorunu", "Çeltik Hastalıkları ve Çeltikte Yabancı Otlarla Mücadele" konuları uzman konuklarca işlenmiştir.

Karadeniz toplantı salonunda gerçekleştirilen Konferans konuşmalarında ise; "Baklagillerin

"Tarımda ve Beslenmedeki Önemi", "Kırsalda Kadın Girişimciliği", "Su ve Kuraklık", "Hayvan Beslemede Kaliteli Kaba yemlerin Önemi" konuları işlenmiştir.

Stand sunuları ve Konferans konuşmaları yoğun talep görmüş; üreticiler, tarım danışmanları, çiftçi kuruluşlarının temsilcileri, Ziraat Fakültesi ve Veteriner Fakültesi öğretim üyeleri ve öğrencileri etkinliklere katılım sağlamıştır.

30.09.2016 tarihinde gerçekleştirilen "Kırsalda Kadın Girişimciliği" konulu Konferans Web Tarım TV'den canlı olarak yayınlanmış olup, program kapsamında Terme, Bafra, Çarşamba ve 19 Mayıs İlçelerinden katılan kadın girişimcileri temsilen kadın çiftçilerin başarı öykülerini paylaşmaları esnasında zaman zaman duygulu anlar yaşanmıştır.

Terme İlçesi'nden katılan kesme çiçek üreticisi

Nazike TAŞPINAR konuşmasında 1999 Marmara depreminde maddi manada sahip oldukları her şeylerini kaybettiklerini, doğduğu yer olan Terme İlçesine dönmek durumunda kaldıklarını, Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Terme Kaymakamlığı ve Terme İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün destekleriyle kesme çiçekçilik faaliyetine başladığını ve bugünkü seviyeye geldiğini belirterek, üzerinde emeği olan kurum, kuruluş ve şahıslara, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına minnet ve şükran duygularını iletmıştır.

Nazike TAŞPINAR en büyük hayalinin ise Hollanda'ya gitmek olduğunu ifade etmiştir. Konferans kapsamında ayrıca girişimci kadın çiftçileri temsilen Çarşamba İlçesi'nden 4 kadın, 19 Mayıs İlçesi'nden 2 kadın çiftçi ayrıca konuşma yapmışlardır. 300 kadın çiftçinin katıldığı etkinlik büyük bir beğeniyle izlenmiştir. Konferans sonunda kadın katılımcılara çeşitli ikramlar yanında hediye olarak Karanfil dağıtıldı.

Konferans ve stand sunusu etkinliğine katılan üreticiler, sektör paydaşları ve Fuar ziyaretçileri memnuniyetlerini ifade ederek, etkinliklerden ziyadesiyle istifade ettiklerini belirtmişlerdir.

SAMSUN İLİNDE SEBZE ÜRETİM SEKTÖRÜ

Burhan HEKİMOĞLU /Zir. Müh.

Mustafa ALTINDEĞER/ Zir. Müh.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

ÜLKEMİZ yaklaşık 8.085.070 dekar alanda 29.6 milyon tonluk sebze üretimi ile Dünya’da ilk 4 ülke arasındadır. Türkiye’de sebze üretiminin %86’sı açıkta ve %14’ü de örtü altında gerçekleştirilmektedir. Tarım sektörünün çalışan nüfusun %21.09’unu barındırdığı ve işlenen toplam arazinin %12’sini de bahçe bitkilerinin oluşturduğu gerçeğinden hareketle, 2014 yılı TÜİK verilerine göre Türkiye’de 5.4 milyon kişi tarım sektöründe istihdam edilmekte bunun 2.5-3 milyonu bahçe bitkileri üretimi yapmaktadır.

Samsun ilimizde verimli ovaların varlığı nedeniyle sebzeçilik; yoğun olarak yapılan ve emek isteyen önemli bir tarımsal faaliyettir. Samsun ilinde 2015 yılı verilerine göre yaklaşık 425.852 dekar alanda 1.320.901 ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Samsun lahanası, taze fasulye ve kabak üretiminde 1. sırada yer alırken, biber üretiminde 2. sırada ve patlıcan üretiminde 6. sırada yer almıştır. **Samsun’da en çok ekilen ürünler biber, yeşil fasulye, lahanası, pırasa, domates, karpuz, kavun, patlıcan, marul, ıspanak, karnabahar gibi sebzelerdir.** Bunlar hem ihracata hem de işleme sanayine uygun sebzelerdir. Ülkemizde ve ilimizde sebze sektörü; bölge tarımının en yoğun girdisinin kullanıldığı, en fazla emeğin verildiği lokomotif bir sektör olup, tohumculuk, gübre, kimyasal ilaç, fide, ambalaj, imalat, gıda sanayi gibi pek çok sektörle ilişki içerisinde. Samsun ilimizde

bu sektör; uygulanan entegre mücadele, kontrollü örtü altı, iyi tarım, organik tarım gibi tüm projelerle desteklenmektedir. TÜİK verilerine göre sebze ürünleri üretim miktarı 2015 yılında bir önceki yıla göre %3,4 oranında artarak yaklaşık 29.6 milyon ton, meyve ürünlerinin üretim miktarı 2015 yılında bir önceki yıla göre %3,9 oranında artarak yaklaşık 17,8 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) verilerine göre, Samsun 2015 yılında 3.58 milyar TL bitkisel üretim değeri ve %3 pay ile **Türkiye geneli 7. sırada yer almıştır.** Ancak, ürettiğimiz bu miktarın neredeyse yüzde 25’i hasat, tasnif, ambalajlama, paketlenme, nakliye ve pazarlama aşamalarında yapılan hatalardan dolayı zayi olmaktadır. Bu zayıt 16 milyar TL’ye denk gelmektedir. Böylesine büyük bir üretim potansiyeline rağmen, ürettiğimiz ürünlerin sadece yüzde 5’lik kısmını ihraç edebilmekteyiz **“Tarladan sofraya, ticarete güven”** getirebilmek için yasalaştırılıp uygulamaya konan yeni Hal Kanunu ile birlikte, yaşadığımız bu sıkıntıları en aza indirmek ve üretim potansiyelimizi yeterince kullanarak bu sektörde ülkemizin 2023 vizyonuna paralel bir dönüşüm sektörün tüm taraflarının ortak amacıdır. Ülkemizde 8.085.070 da alanda 29.6 milyon tonluk sebze üretimi incelendiğinde, yumru ve kök sebzeler %2,6, başka yerde sınıflandırılmamış diğer sebzeler %2,2, meyvesi için yetiştirilen sebzeler ise %3,6 artmıştır. Sebzeler grubunun önemli ürünlerinden domatesten %6,5, kuru soğanda %5, karnabaharda %13, brokolide %13,6 artış olurken, havuçta %4,1, baklada %10,5, taze soğanda %4,4, enginarıda %5,4 üretim azalmıştır.

Sebze Yetiştiriciliğinde Genel Durum

2015 TÜİK verilerine göre ülkemiz yaklaşık 8.085.070 dekar alanda 29.6 milyon tonluk üretimi ile dünya sıralamasında 4 üncü sırada yer almakta ve küresel yaş sebze üretiminden %2,6 oranında pay almaktadır. Türkiye’de bitkisel üretim değerinin yaklaşık %25.6’sı sebzelere aittir. Samsun GTHB’nın 2015 yılı verilerine göre Samsun ilinde yaklaşık 425.852 dekar alanda 1.320.901 ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de Samsun ili sebze üretimiyle yıllar ve ürünler itibarıyla 1. veya 6. sırada yer almıştır. Samsun lahanası, taze fasulye ve kabak üretiminde 1. sırada yer alırken, biber ve hıyar üretiminde 2. sırada ve patlıcan üretiminde 6. sırada yer almıştır.

Ülkemizin Toplam Sebze Üretim Miktarı (ton) (TÜİK)

2010	2011	2012	2013	2014	2015
25.831.193	27.500.000	27.820.207	28.448.218	28.569.781	29.600.000

Yaş Sebze İhracatımız

Türkiye'ye taze sebze ihracatı diğer tarım ürünlerine göre hızla yükselerek son beş yılda yaklaşık on kat artış göstermiştir. Taze sebze ihracatında en büyük gelişme enginar, karnabahar, kabak, helvacı kabağı, kavun ve domateste olmuştur. Lahananın donmuş ürün olarak ihracatı son beş yılda yirmi kat artmıştır. Samsun ili ihracatta stratejik öneme sahip sebze çeşitleri üretiminde ve özellikle kışlık sebze üretiminde en büyük paya sahiptir. **İhracatta gelişme gösteren brokoli, enginar, turp, karnabahar, biber, domates, kabak, pırasa, Brüksel lahanası, kırmızı lahana** gibi sebzeler Samsun

ilinde üretilmektedir ve bu sebzeler için daha fazla üretim potansiyeline sahiptir. 2015 yılında yaş sebzede Türkiye geneli en fazla ihracatı yapılan ürün, 367.597.777\$ parasal değeri ve 544.356 ton üretimi ile domates olmuştur. Bunu sırasıyla biber, hıyar-kornişon ve kabak izlemiştir. 2014-2015 yıllarında sebzede önemli dış pazarlarımız; Bağımsız Devletler Topluluğu, Almanya, Bulgaristan, Romanya, Irak, Ukrayna, olmuştur. Miktar olarak Rusya Federasyonuna %51, AB ülkeleri %25, Ortadoğu ülkeleri %19 oran ile yapılan ihracat toplam yaş meyve-sebze ihracatımızın yaklaşık %95'ini

oluşturmaktadır. BDT, 2015 yılında 2.084.390.670 dolarlık yaş meyve-sebze ihracatımızın 877.316.857 dolarla %42'sinin yöneldiği en önemli ülke konumundadır. Bağımsız Devletler Topluluğu'nu %13 ile Irak takip etmektedir.

Türkiye Sebze Ekiliş ve Üretim Miktarı

Türkiye'de 2015 yılında sebze ekilişleri yaklaşık 8.085.070 dekar olmuştur. Sebze tarımında son 20 yılda ekim alanlarında %36, üretim miktarında %85 ve verimde %38'lik artış kaydedilmiştir. Türkiye de yetiştirilen yaklaşık 8.2 milyon ton domatesin %20'si işlenmekte, kalan miktar taze tüketime gitmektedir. İşlenen toplam miktarın %80'i salça, %15'i konserve domates imalatı için, kalan kısım ise ketçap, domates suyu vb. domates ürünlerinin imalatı için kullanılmaktadır. Türkiye'nin, tarımsal üretimde sahip olduğu çeşitliliğin bir göstergesi olarak yıllık yaklaşık 29.6 milyon ton düzeyindeki üretimi ile dünya yaş sebze üretiminde özel bir yeri vardır. Ayrıca yaş sebze sektörü, ülkemiz tarımsal üretiminde sahip olduğu pay, oluşturduğu istihdam ve milli gelire sağladığı katkı ve tarım ürünleri ihracatı açısından önemli bir yere sahip bulunmaktadır.

Türkiye'de her bölgeye yaş sebze üretimi yayılmış olmakla birlikte bilhassa sebze ticari amaçla yapılan üretimin yoğunlaştığı bölgelerin başında Ege, Akdeniz, Karadeniz ve Marmara bölgesi önem taşır.

İklim ve toprak özellikleri Karadeniz Bölgesinde Samsun ilini sebze tarımın merkezi haline getirmiştir. Üretimde ve hasat sonrası işlemlerde kalite standartları ne ölçüde artarsa ihracatımızda aynı oranda artacaktır. Türkiye'nin yaş sebze ihracatını artırarak pazarda hak ettiğimiz konuma kavuşmak ve kaliteli Türk malı imajının oluşmasını sağlamak ancak üretim ve ihracatın entegre olmasıyla mümkün olabilecektir.

Türkiye ve Samsun Sebze Ekiliş ve Üretim Karşılaştırması

Samsun GTHB'nın 2015 yılı verilerine göre Samsun ilinde yaklaşık 425.852 dekar alanda 1.320.901 ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Samsun ilinin toplam 1.320.901 ton olan sebze üretiminin; 46.992 tonunu kök ve yumrulu sebzeler, 941.172 tonunu meyvesi yenen sebzeler ve 311.907 tonunu diğer sebzeler oluşturur. Türkiye bitkisel üretiminin %25,6'sını oluşturan sebze yetiştiriciliğinde üretim miktarlarındaki en büyük artışlar enginar, kereviz, bezelye, biber, domates ve hıyar üretiminde olmuştur. Türkiye'ye taze sebze ihracatı diğer tarım ürünlerine göre hızla yükselerek son beş yılda yaklaşık on kat artış göstermiştir. Taze sebze ihracatında en büyük gelişme enginar, karnabahar, kabak, helvacı kabağı, kavun ve domateste olmuştur. Samsun ili ihracatta stratejik öneme sahip sebze çeşitleri üretiminde ve özellikle kışık sebze üretiminde en büyük paya sahiptir.

Türkiye Bazı Sebze Üretim Miktarları Değişimi (ton) (TÜİK, 2000-2015)

Yıllar	Domates	Biber	Patlıcan	Hıyar	Fasulye
2000	8.890.000	1.090.000	924.000	1.825.000	514.000
2001	8.425.000	1.150.000	945.000	1.740.000	490.000
2002	9.450.000	1.340.000	955.000	1.670.000	515.000
2003	9.820.000	1.370.000	935.000	1.780.000	545.000
2004	9.440.000	1.325.000	900.000	1.725.000	582.000
2005	9.600.000	1.380.000	900.000	1.725.000	555.000
2006	9.854.877	1.842.175	924.165	1.799.613	563.763
2007	9.945.043	1.759.224	863.737	1.674.580	519.968
2008	10.985.355	1.796.177	813.686	1.682.776	563.056
2009	10.745.572	1.837.000	816.134	1.735.010	603.653
2010	10.052.000	1.986.700	846.998	1.739.191	587.967
2011	11.003.433	1.975.269	821.770	1.749.174	614.948
2012	11.350.000	2.042.360	799.285	1.741.878	621.036
2013	11.820.000	2.159.348	826.941	1.754.613	632.301
2014	11.850.000	2.232.308	827.380	1.845.749	638.469
2015	10.050.000	1.829.000	930.000	1.745.000	555.000

Samsun İli Sebze Üretimi Türkiye Kıyaslaması (ton) 2015

Ürünler	Samsun	Türkiye
Lahana	249.470	675.900
Taze Fasulye	118.673	555.000
Domates	202.441	10.050.000
Biber	259.340	2.307.000
Hıyar	41.071	1.745.000
Kavun	58.735	1.825.000
Karpuz	145.404	3.970.000
Karnabahar	15.154	117.000
Ispanak	25.761	238.000
Pırasa	26.205	326.000

Yağlık Biber (Kıyapya): Türkiye de 2015 yılında biber üretiminin %11.2' sini Samsun ili üretmiştir. Ayrıca 2015 yılında Samsun ilinde 81.032 dekar alanda 259.340 ton (sivri, dolmalık ve salçalık) biber üretilmiştir. Bu üretimin 28.625 dekar alanında (kıyapya) salçalık biber ekimi yapılmıştır. Bafra ovasında oldukça geniş bir ekim alanı bulan yağlık biber ülkemizde iç piyasa da rahat bir pazar bulmuştur.

Kavun-Karpuz: Türkiye kavun-karpuz üretimi dünya üretiminin yaklaşık %4'ünü karşılamaktadır. Türkiye 2015 yılı kavun-karpuz üretimi 5.638.178 ton dur. Samsun ili 2015 yılı üretimi 204.139 ton olup Ülke üretiminin %3.6'sını oluşturmaktadır. Almanya, Hollanda gibi AB ülkelerine ihraç edilmektedir.

Domates: 2015 yılında Türkiye üretimi 12.615.000 ton olup, ülkemiz dünya üretiminin %7.2'sini karşılamaktadır. Samsun ili üretimi 202.441 ton olup, Türkiye üretiminin yaklaşık %1.60'ını karşılamaktadır. İhracat yapılan ülkeler Suudi Arabistan, Romanya, Ukrayna ve Gürcistan şeklinde sıralanmaktadır.

Fasulye: Türkiye Çin'den sonra dünyanın en büyük taze fasulye üreten ülkesidir. Türkiye 2015 yılı üretimi 640.836 tondur. Samsun, taze fasulye üretimi 118.673 ton olup ülke fasulye üretiminin %18.5'ini karşılamaktadır. Türkiye'de 2002 yılında 515.000 ton olan fasulye üretimi 2015 de ise 640.836 tona ulaşmıştır. Samsun 118.673 ton ile tüm iller arasında birinci sıradadır.

Patlıcan: 2014 yılı Dünya patlıcan üretimi 42.543.455 tondur. Türkiye de 2014 yılı patlıcan üretimi 827.380 ton olup Dünya üretiminin yaklaşık %2'ini ülkemiz karşılamaktadır. 2015 yılı patlıcan üretimi ise 805.259 ton olup Samsun ili 87.274 ton üretimle ülkenin yaklaşık %11'ini karşılamaktadır. Patlıcan ihracatında Almanya ilk sırada yer alırken, sonrasında Romanya ve Avusturya gelmektedir.

Lahana: Samsun ili lahana üretiminde iç piyasaya yönelik üretimden, ihracata yönelik üretim sürecine girmiştir. Samsun'da üretilen 249.470 ton lahananın büyük bir kısmı yurtiçi tüketime sunulurken ilimizden Almanya, Avusturya, Hollanda, Romanya ve Suudi Arabistan'a lahana ihracatı artarak devam etmektedir.

Biber: Samsun ili 259.340 ton biber (sivri, dolmalık, salçalık) üretimiyle tek başına Türkiye biber üretiminin %11.2'sini karşılamıştır. Samsun'dan ve Türkiye den en fazla biber ihracatı yapılan ülke Almanya'dır. Daha sonra Avusturya, Hollanda, Romanya ve diğer ülkeler gelmektedir.

Pırasa: 2015 yılı Türkiye pırasa üretimi 231.678

tondur. Bu üretimin %11.3'ü, yani 26.205 tonu Samsun ilinde üretilmektedir. Karadeniz bölgesi ve iç piyasanın ihtiyacının büyük bir kısmını Samsun ili karşılamaktadır.

Karnabahar: 2014 yılı Dünya karnabahar üretimi 17.349.612 tondur. 2015 yılı Türkiye üretimi 182.266 ton olup bu üretimin %8.3'ünü yani 15.154 tonu Samsun ilinde gerçekleştirilmektedir. Samsun ilinde her yıl artan üretimin bir kısmı iç tüketimde, bir kısmı ihracatta değerlendirilmektedir.

Ispanak: 2015 yılı itibariyle 208.403 ton olan Türkiye üretiminin 25.761 tonu Samsun'da üretilmektedir. Bu miktar ülke üretiminin %12.36'sını oluşturmaktadır.

Hıyar: 2015 yılı itibariyle 1.822.636 ton olan Türkiye hıyar üretiminin 41.071 tonu Samsun ilinde üretilmektedir. İhracatta Almanya, Romanya, Bulgaristan ve Avusturya yer almaktadır.

Samsun İli Sebze İşleyici ve Pazarlayıcıların Dikkat Etmesi Gereken Önemli Kriterler

1.AB'nin yaşlı nüfusu Eurogap sertifikalı sebze ürünlerini talep etmekte ve mümkünse organik ürün olmasını istemektedir.

2.AB ve Rusya Federasyonu küçük aile yapısına sahip oldukları için küçük ambalajda sebze ürünlerini

talep etmektedirler. Sebze kilo ile değil, 350- 500 gramlık paketlerde istemektedirler.

3.AB ülkeleri sebze tüketicileri salkım domatesi tercih etmektedir. Tüketiciler taze olup olmadığını salkımına bakarak karar vermekteler. Rusya Federasyonu sebze tüketicileri ise iri domatesi tercih etmektedir.

4.Doğu Avrupa'da hal uygulaması yaygınlığını korurken, Batı'da haller kalkmaktadır. Yaş meyve ve sebze süper marketlerden alınmaktadır. Sebze ihracatçıları Doğu Avrupa'ya ihraç ederken hallerle, Batı Avrupa'ya ihraç yaparken marketlerle çalışmak zorundadır.

5.AB ve Rusya Federasyonunda tüketicilerin doğranmış, paketlenmiş ve işlenmiş ürünlere talepleri artmaktadır.

6.Ekonomik gelişmişlik düzeyine uygun olarak Batı Avrupa tüketicisi ürünün fiyatından çok kalitesine, güvenilirliğine dikkat etmektedirler.

7.Bütün Avrupa'da Akdeniz tipi beslenme modeli yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle yaş meyve ve sebze tüketimi hızla artmaktadır.

8.AB ve Rusya Federasyonunda süper marketler pazara egemen olduğu için üründe süreklilik istemektedir. Alacağı ürünün sürekli ve istikrarlı temin edilmesine dikkat etmektedirler.

Sonuç

Samsun, uygun iklim yapısına sahip ovaları ile sebzelerin hem açıkta hem de örtü altında yetiştirilmesine son derece elverişli büyük bir zenginliğe sahiptir. Dünyada özellikle kışlık sebze üretiminde gerçekten mukayeseli üstünlüğe sahip Samsun ilimiz Türkiye için çok büyük ticari potansiyel taşımaktadır. Diğer sebze alanlarında aşırı sıcaklık gibi olumsuzluklardan dolayı üretim yapılamadığı zamanlarda ilimizde ekolojik avantajlar nedeniyle üretim devam etmektedir. Bu ekolojik üstünlükten yeterince pay alabilmek için mevcut yapının iyileştirilme çalışmaları başlamıştır. Türkiye'de ve Samsun ilinde sebze sektörünün gelişmesi üretim ve ihracatın artması hepimizin ortak arzudur.

KAYNAKLAR

Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Raporları 2014-2015
Yaş Meyve Sebze Sektörü. T.C. Ekonomi Bakanlığı. 2015.
TR83 Samsun Alt Bölge Tarım Master Planı. 2006 ve 2012
Samsun Tarımının Sektörel Sorunları ve Çözümleri. 2006.
Akdeniz İhracatçıları Birliği. Antalya. 2015.
Ege İhracatçıları Birliği. İzmir. 2015
İhracat Raporu. Akdeniz İhracatçıları Birliği Genel Sekr. 2015.
TZOB- Yaş Meyve Sebze Raporu. 2015.
İGEME Yaş Meyve Sebze Faaliyet Raporu. 2015.

BUĞDAY EKİM SEZONU YAKLAŞIRKEN

Mustafa Rasi UYSAL/Zir.Müh.
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

EKMEKLİK Buğday üretimi için ekim dönemi yaklaştı. Şurası iyi bilinmelidir ki mahsul başarısının % 60'ı ekim sırasında elde edilir. Ülkemizde buğday üretiminde verim ve kaliteyi artırmanın iki yolu vardır. Bunlardan birincisi yüksek verimli ve kaliteli çeşitlerin yetiştirilmesi, ikincisi uygun yetiştirme tekniklerinin kullanılmasıdır. Buğday tarımında yağışın bol olduğu ekolojilerde ve sulanır koşullarda uygun çeşit seçilmediği takdirde beklenen verimde %50, kuru tarım sisteminde ise % 20-30 azalma olmaktadır. O halde çiftçilerimizin yüksek verim ve kaliteli Buğday üretimi yapabilmeleri için şu hususlara dikkat etmelerini öneriyoruz:

Toprak İşleme:

Toprak işleme buğday tarımında kaliteli ve bol ürün alabilmek için en önemli işlemlerden ilkidir. Ekilen tohumluğun zamanında ve yeknesak bir şekilde çimlenebilmesi için tohum yatağı özenle hazırlanmalıdır. Buğday tohum yatağı hazırlığında, örneğin Ayçiçeği-Buğday ekim nöbeti içersinde, topraktaki organik maddenin korunması ve ekonomik olması açısından azaltılmış toprak işleme yapılması uygundur. Bu yöntem ile yapılacak tohum yatağı hazırlığında Ayçiçeği hasadından sonra tarlada kalan sap artıkları, sap parçalayıcı ile parçalayarak ve goble disk ile 10-15 cm arasında derinlikte işleyerek toprağa organik madde

olarak dönüşmek üzere iyice karıştırılmalıdır. Çok nemli toprak şartlarında Buğday ekimi için pulluk ile sürüm kesinlikle yapılmamalıdır. Bunun için atalarımız "sürme tarlayı çamura döner sonra demire" demişlerdir.

Toprak işlemede, 4-5 yılda bir dipkazan yardımıyla toprak işleme pulluk işleme seviyesinden daha derin yapılarak "taban taşı" denilen sert tabaka kırılmalıdır. Bu yapılmassa, yağışın az olduğu yıllarda yer altı sularının üst katmanlara geçişi, yağışın yeterli olduğu yıllarda ise suyun yeraltına geçişi ve depolanması nerdeyse imkansızlaşır ve verim düşer.

Çeşit ve Tohumluk Seçimi :

Bölgenin iklim ve toprak şartlarını dikkate alarak, Araştırma Enstitüleri yada İl/İlçe Müdürlüklerince o yöre için önerilen çeşitler kullanılmalıdır. Atalarımız "Ek tohumun hasını çekme yiyecek yasını" derken, bitkisel üretimde çeşidin ve de tohumluğun önemini ne güzel ifade etmişler. Çeşit seçiminde bölgenin iklim ve toprak yapısı başta olmak üzere çeşidin kalitesi, hastalık ve zararlılara karşı dayanıklılığı, kışa ve kurağa toleransı gibi tarımsal ve teknolojik özelliklerine dikkat edilmelidir.

Örneğin kuru alanlar için tescil edilen çeşitlerin sulanan alanlara ekilmesi uygun değildir. Çünkü kurak alanlara tavsiye edilen çeşitler genelde uzun

boylu ve yatma eğilimi olduğundan, yapacağımız sulama ve gübrelemeden istediğimiz tepkiyi almamız mümkün olmadığından, beklediğimiz verim ve kaliteye ulaşamayacağız demektir. Yine sahil bölgeleri için tescil edilen çeşitlerin iç bölgelere ekilmesi her zaman risklidir.

Sahil bölgeleri için tescil edilen çeşitler yazlık karakterli ve soğuğa hassastırlar. Her ne kadar bazı yıllar bu tip çeşitlerden bölgemizde iyi sonuçlar alındığı belirtilse de, genelde bölgede kışın sert geçtiği yıllarda tarladaki bitkilerin tamamı ölmektedir. Ayrıca bu tip çeşitler kışı atlatabilse bile, kış sonrası havaların ısınmaya başlamasıyla hızlı bir büyüme ve gelişme göstererek başak taslağını toprak yüzeyine çıkardıklarından, ilkbahar son donlarından etkilenmekte ve ciddi verim kayıpları yaşanmaktadır.

Şayet mahsulden tohumluk ayrılmışsa, mutlaka ilaçlanmalıdır. Aksi halde hastalık ve Zararlılar nedeniyle verim düşer. Tohumlukların Sürme (Kör dane), Rastık, Kök ve Kök boğazı çürüklüğü gibi hastalıklar ve Ekin kurdu gibi zararlılara karşı ilaçlanması son derece önemlidir.

Ekim Zamanı :

Buğday tarımında ekim zamanını belirleyen en önemli faktörlerden biri de tohum yatağındaki toprak sıcaklığıdır. Toprak sıcaklığının 8-10 oC olduğu zaman ekim yapılırsa kök gelişmesi hızlı ve kök tacı da derin olur. Bu uygun zamandaki ekim, soğuğa ve kurağa karşı dayanıklılığı artırır. Erken ekimde, geç ekimde kış dönemindeki şiddetli soğuklardan bitkinin zarar görmesine neden olacağı için sakıncalıdır. Bölgemiz için en uygun ekim tarihi 15 Ekim - 15 Kasım tarihleri arasındır.

Ekim Derinliği:

Kışlık buğday ekimi 5-6 cm derinliğe yapılabilir. Bu derinlik küçük tohumlarda 4-5 cm, iri tohumlarda 5-6 cm olabilir.

Ekim Yöntemi:

Buğday ekiminde çoğunlukla üreticilerimiz, modern kombine veya universal ekim makinelerini (mibzer) kullanmaktadır. Buğday ekim marinaları ark tabanına ekim yapan baskılı, düz ve kombine olabilmektedir. Bugün ülkemizde yerli imalat, her bölgeye ve toprak koşullarına uygun ekici ayak tipi alttan yaylı, balta veya diskli ekim makinelerini bulmak mümkündür. Bölgemizde, Arpa-Buğday ekiminde kullanılan mibzerler genellikle ya tek gözlü olup, tohumla gübre karıştırılarak ekilebilen ya da tohum ve gübre gözleri ayrı ayrı olmakla beraber tohum ve gübreyi aynı banda bırakarak ekilebilen tiplerdir. Her iki halde ekimin bazı sakıncaları vardır. Bu sakıncaların en önemlisi tohum ve gübrenin aynı noktaya düşmesi halinde, gübre toprak nemini süratle alır ve yağışın ve toprak neminin sınırlı olduğu ortamlarda kuraklık şiddetiyle tohumlar çimlenemeyebilir ya da çimlense de sarı kıvrım halinde toprak yüzeyine çıkamayabilirler. Ayrıca, gübrenin yakıcı etkisi nedeniyle tohum canlılığını kaybedebilir. Bu da önemli verim ve üretim kayıplarına sebebiyet verir.

Dekara Ekilecek Tohumluk Miktarı:

Buğday tarımında yüksek ve kaliteli ürün alabilmek için sertifikalı tohumluk kullanımı çok önemlidir. İyi bir tohumluk bölge şartlarına uyan, önceden ekileceği

bölgede denenmiş, değirmencilerin istediği, tescilli veya üretim izinli, verim potansiyeli ve sürme hızı yüksek, taneleri dolgun, hastalık (sürme=kör dane gibi) ile zararlılara (Zabrus sp. gibi) karşı ilaçlanmış olmalıdır.

Ekilecek tohumluk miktarı, buğday çeşidinin kardeşlenme kapasitesi, bin tane ağırlığı, çıkış gücü ve tohumun saflığına göre 1 m²'de 500 canlı tane olacak şekilde hesaplanmalıdır. Dekara atılacak tohumluk miktarı çeşitten çeşide ve tohum iriliğine göre değişmektedir. En uygun tohum miktarı kardeşlenme kabiliyeti yüksek olan çeşitlerde 18-20 kg, küçük tohumlu çeşitlerde 16-18 kg, iri taneli, bintane ağırlığı yüksek çeşitlerde ise 20-24 kg arasında olmalıdır.

Gübreleme:

Buğday tarımında bilinçli ve dengeli bir gübreleme yapmak için üreticilerimiz, ekecekleri tarlayı temsil edecek şekilde, usulüne uygun alacakları toprak örneklerini analiz yaptırarak kendilerine

önerilen tavsiyeye göre gübreleme yapmalıdırlar.

Fosforlu gübreler ekimle veya ekimden önce toprağa verilmelidir. Azotlu gübreleme, azotun topraktan yıkanmaması için üçe bölünerek yapılmalıdır.

-Azotun birinci kısmı ekimden önce veya ekimle birlikte topraktaki noksan olan besin maddelerine göre, azot(N) ile fosforu(P) birlikte bulunduran(NP) 18.46.0, çinko katkılı (NP+Zn) 20.20.0+(%1 Zn) veya ekin gübresi olarak isimlendirilen azot, fosfor, potasyumun yanında kalsiyum ve kükürt içeren (NPK+Ca+S) 10.25.5+(%5 CaO)+ (%15 SO₃) kompoze gübrelerin herhangi birinden dekara 25 kg/da civarında verilebilir

-Azotun ikinci kısmı kardeşlenme döneminde (şubat ayı sonunda)

-Önerilen Azotun son üçte birlik kısmı da mart ayı sonunda (sapa kalkma öncesi) verilmelidir. Toprak analiz sonucuna göre önerilen gübreler belirtilen zamanlarda ve şekilde uygulanmalıdır.

Buğday tarımında, fosforlu, potasyumlu, çinkolu, kalsiyumlu ve kükürtlü gübrelerin ekimden önce toprağa verilmesi, bitkilerin ileri ki büyüyüp gelişmesi sürecinde kolay ve yeterli alınmasını sağlamaktadır.

Yabancı Ot Mücadelesi:

Yabancı otlarla mücadelede öncelikli yöntem kültürel mücadele olmalıdır; toprağı uygun aletlerle işlemek, sık ekim, temiz ve sertifikalı tohum kullanmak, ekim nöbeti gibi uygulamalara önem ve öncelik verilmelidir.

İlimiz şartlarında Hububat tarımında pek çok yabancı ota rastlanmakla birlikte, en fazla görülen yabancı otlar; yabancı yulaf, gelincik, papatya, kokarot, yabancı hardal, pıtrak, çoban çantası, sarı ot, tarla sarmaşığı, köygöçüren, deve diken, ayrık, brom gibi yabancı otlardır.

Bölgemiz şartlarında Buğdayın kardeşlenme ile sapa kalkma dönemi arasındaki dönemde ve yabancı otların 3-4 yapraklı olduğu zamana kadarki devre (15 Mart-15 Nisan arası) en uygun mücadele zamanıdır.

Geniş yapraklı yabancı otlarda; Buğdayın çıkış sonrasında sapa kalkma dönemine kadar önerilen herbisitlerle mücadele yapılmalıdır.

Dar yapraklı yabancı otlarda; Buğdayda kardeşlenme sonu ile ikinci boğumun görülmesi evresinde önerilen herbisitlerle mücadele yapılmalıdır.

Sulama:

Buğday bitkisinin suya en çok ihtiyaç duyduğu veya en fazla su tükettiği dönemleri sapa kalkma, başaklanma ve süt olum dönemleridir. Sapa kalkma mart sonu, başaklanma Nisan başı, süt olumu ise Mayıs başına rastlamaktadır. Buğday sulama imkanı varsa sapa kalkma, başaklanma başlangıcı ve süt olumunda olmak üzere üç kez sulanmalıdır. Sulama imkanları sınırlı, su kıt veya pahalı ise başaklanma başlangıcında tek bir sulama yapılmalıdır. Sulamalar 90 cm toprak derinliğini doyuracak şekilde yapılmalıdır. Bunu kontrol etmenin yolu ise, basit bir 8-10 luk demir "T" çubuk toprağa bastırılınca 30-40 cm girebiliyorsa sulama yeterli demektir. Bu kontrol sulamanın yapılabildiği yerler için geçerlidir.

ÇİFTÇİYE MÜJDE

ÇİFTÇİYE BORÇ ERTELEME MÜJDESİ

GIDA Tarım ve Hayvancılık Bakanımız Sayın Faruk Çelik, 2016 yılı Ocak ayından bu yana çeşitli afetlerden dolayı zarar gören çiftçilerin kredi borçlarının ertelenmesi ile ilgili aşağıdaki açıklamayı yaptı:

"01.01.2016 ile 09.09.2016 tarihleri arasında meydana gelen aşırı sıcak, aşırı kar yağışı, aşırı yağış, dolu, don, fırtına, güneş yanıklığı, heyelan, hortum, kırağı, kuraklık, kurt saldırısı, sel, sel-su baskını, şiddetli rüzgâr, yangın, yıldırım düşmesi afetleri nedeniyle 69 ilde, 493 ilçede, 12.604 köyde, 532.232 çiftçiye ait 15.722 dekar kapalı alan ile 24.094.291 dekar açık alan zarar gördü.

09.09.2016 tarihinde Resmi Gazete'de "Çeşitli Afetler Nedeniyle Zarar Gören Gerçek veya Tüzel Kişi Üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Düşük Faizli Kredi Kullanılmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararları Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Karar" yayımlandı. Bakanlar Kurulu'nun bu kararı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık İl/ İlçe hasar tespit komisyonlarınca tespiti yapılan %30 ve üzeri zarar gören üreticilerin borçları yüzde 3 faizle bir yıl ertelendi.

Söz konusu erteleme kararı, 01.01.2016 - 31.12.2016 tarihleri arasında ülke genelinde meydana gelen/ gelebilecek afetlerin zararları, borç erteleme kapsamı içindedir.

Afetlerden zarar gören üreticilerimiz, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan kredi borçlarını 1 yıl süreyle erteleyebilecekler.

TOPRAK ANALİZİ DESTEĞİ YENİDEN BAŞLIYOR

Tarımsal üretimde verimliliği ve kaliteyi artırmak amacıyla 2017 yılı üretim sezonundan itibaren toprak analizi destekleme uygulamasına farklı bir model ile yeniden başlanılacaktır.

Bu yeni modelde toprak analizleri için gerekli olan numuneler;

- ✓ Tohum tarlaya düşmeden, ekimden önce,
- ✓ 50 dekar ve üzeri parsellerden,
- ✓ Koordinat belirleyen DATA LOGGER cihazıyla,
- ✓ Bakanlığımızca yetkilendirilmiş laboratuvarların teknik elemanlarınca alınacaktır.

Bu şartlarda alınan numunelere ait analizler için destekleme ödemesi yapılacaktır. ÇKS kayıtlarına göre 50 dekar ve üzeri parsellere gübre desteği ödenebilmesi için toprak analizi yaptırmak zorunlu olacaktır. 50 dekardan küçük parseller ise toprak analizi yaptırmak zorunda olmayacak, ancak gübre desteğinden faydalanabilecektir.

Destekleme ödemeleri YETKİLENDİRİLMİŞ LABORATUVARLARA analiz başına yapılacaktır. 50 dekardan başlayarak, 50'nin katları içerisinde kalan parsel büyüklükleri için ilave analiz istenecektir. (Örnek: 50 dekar için bir analiz, 70 dekar için 2 analiz, 120 dekar için 3 analiz istenecektir.)

Bunun yanında 50 dekardan küçük parsellere toprak analizi yapılsa dahi laboratuvarlara toprak analizi destekleme ödemesi yapılmayacaktır.

GIDA İŞLETMELERİNDE YEREL, MARJİNAL VE SINIRLI FAALİYETLERİN DÜZENLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

PERAKENDE gıda işletmelerindeki yerel, marjinal ve sınırlı faaliyetlere ilişkin hususları belirleyen "Gıda İşletmelerinde Yerel, Marjinal Ve Sınırlı Faaliyetlerin Düzenlenmesine Dair Tebliğ" 27.11.2014 tarih ve 29188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti. Gıda İşletmelerinde "Gıda İşletmelerinde Yerel, Marjinal ve Sınırlı Faaliyetlerin Düzenlenmesine Dair Tebliğ'in yürütülmesinin durdurulmasına ilişkin açılan davada Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 11/02/2016 tarih ve YD itiraz No:2015/1353 kararıyla Tebliğin yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Bu doğrultuda Gıda İşletmelerinde Yerel, Marjinal ve Sınırlı Faaliyetlerin Düzenlenmesine Dair mevzuat yönetmelik olarak oluşturularak 26.07.2016 tarih ve 29782 sayılı Resmi Gazete "Gıda İşletmelerinde Yerel, Marjinal Ve Sınırlı Faaliyetlerin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik" şeklinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TÜRK GIDA KODEKSİ ET VE ET ÜRÜNLERİ TEBLİĞİ DEĞİŞTİRİLEREK RESMİ GAZETEDE YAYIMLANDI

05.12.2012 tarihli ve 28488 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Et Ve Et Ürünleri Tebliği (Tebliğ No: 2012/74)'nin 6. maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(4) (Değişik: RG-18/7/2016-29774) Perakende işletmelerde;

a) Kıyma, köfte hariç hazırlanmış kırmızı et karışımları ve hazırlanmış kanatlı et karışımlarının üretimi yapılamaz. Ancak tüketici talebi üzerine anında kıyma ve köfte hariç hazırlanmış et karışımları hazırlanabilir. Çiğ kanatlı etleri hazır ambalajlı olarak piyasaya arz edilir ve perakendeci tarafından ambalaj bütünlüğü bozulmadan son tüketiciye sunulur. Ancak tüketici talebi doğrultusunda satın

alınan ürün parçalanabilir. Çiğ kırmızı etler ise; asgari hijyenik şartlar göz önünde bulundurularak, 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine uygun olarak satışa sunulabilir.

b) Hazırlanmış et karışımı olarak sadece büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan karkas etlerinden günlük olarak 10 kilogramı geçmeyecek miktarda pişmemiş köfte üretilir. Bu Tebliğ kapsamında doğrudan satış için hazır ambalajlı hale getirilmiş olan köfte; sadece bu Tebliğin hijyen ile ilgili kriterlerini karşılayan yerlerde piyasaya arz edilir.

GIDA Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, nitratlı gübre yasağının sezon itibarıyla en az kullanıldığı bir dönemin içerisinde alındığına dikkat çekerek “Ülkemizde tüketilen gübrenin yaklaşık %30’u olan 1,5 milyon tonu nitratlı gübre. Yani 4 milyon tonu diğer gübreler. Hem sezonu dikkate aldığımızda hem de diğer gübrelerin kullanılıyor olduğunu göz önüne aldığımızda üreticide ve sektörde bir sıkıntının olmayacağını görebiliriz” diye konuştu.

Çelik, Temmuz ayından bu yana devam eden terör olaylarında birçok güvenlik görevlimizin şehit edilmesine yol açan el yapımı patlayıcılarda kullanılması sebebiyle 6 Haziran tarihi itibarıyla nitratlı gübrelerin yurt içinde satışı ve pazarlanmasını yasakladıklarını belirtti. Cari tarih itibarıyla bayilerde ve üreticilerde olan 314 bin ton nitratlı gübrenin bu kapsamda yedime alınacağını dile getiren Çelik şöyle konuştu:

“Böyle ani bir kararın, gerek üreticimizin hemen yakın gelecekteki beklentileri, diğer taraftan ithalat ve üretici firmalar üzerinde bir olumsuz etkisinin olmaması söz konusu değil. Ama ne diyoruz? Önce can, önce insan hayatı. Gübre, tarım için vazgeçilmez bir girdi, verim açısından son derece önemli, eyvallah. Ama canımızı yakan teröre malzeme olacak bir tarımsal ürünün çok yaygın bir şekilde kullanılıyor olması açısından da mukayese yaptığınız zaman mutlak surette yeni önlemler alma zarureti vardı. Çünkü onlarca polis ve askerimiz, nitratlı gübreden elde edilen bu el yapımı patlayıcılardan

dolayı hayatını kaybediyor. Böyle bir tercihi yapmak bile doğru değil, mutlaka önce canı korumak, hayatı devam ettirmek gerekiyor. Bu yönüyle bu kararın alınması doğru.”

Nitratlı gübre yasağının üretim açısından sezon itibarıyla bir mağduriyete yol açmayacağını, çünkü sezon itibarıyla en az kullanıldığı bir dönemin içerisinde olunduğuna dikkat çeken Çelik, “Sektör açısından da üretiminde ve ihracatında bir sorun yok. İhraç ederseniz bir problem yok. Sadece satışıyla ilgili bir kısıtlama söz konusu. Bu anlamda da pazara baktığımız zaman, ülkemizde 5,5 milyon ton gübre tüketiliyor. Bunun yaklaşık %30’u olan 1,5 milyon tonu nitratlı gübre. Yani 4 milyon tonu diğer gübreler. Hem sezonu dikkate aldığımızda hem de diğer gübrelerin kullanılıyor olduğunu göz önüne aldığımızda üreticide ve sektörde bir sıkıntının olmayacağını görebiliriz. Ayrıca bu bir geçiş süreci. Bu süreçte terörle ilgili ve diğer gelişmeler ne şekilde seyredecekse, biz de çok farklı şekilde önlemlerimizi alacağız” diye konuştu.

Bakan Çelik, nitratlı gübrenin bitkiye azotu çok kestirme yoldan almasını sağladığını, böylelikle bitkinin hızlı geliştiğini belirten Bakan Çelik, “Yasaklama kararından sonra TÜBİTAK ve sektörle bir araya geldik. Bu gübrenin patlayıcı özelliğini kaybettirecek, ama bitkiye de bir şekilde mutlaka alması gereken azotu da verebilecek bir hale getirilmesi amacıyla şu anda teknik düzeyde çalışmalarımızı sürdürüyoruz” dedi.

2016 yılında İl Müdürlüğümüzce hazırlanıp Bakanlığımızca onaylanan ve Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı'nın katkılarıyla da uygulamaya konulan "Mandalar Mutlu Çiftçiler Umutlu Projesi" kapsamında teknik personel ve çiftçilerimizle teknik gezi düzenlendi. İlimizdeki Bafra, Yakakent, Alaçam, 19 Mayıs, Terme, Çarşamba, Vezirköprü, Havza ve Ladik ilçelerinde Damızlık Manda Yetiştiriciler Birliği'ne üye önder çiftçilerle ve projede görev alan 19'u teknik

personel olmak üzere toplam 85 kişi ile Düzce ilinde bulunan Taç Tarım, Kocaeli ili Kandıra ilçesinde bulunan Buffa Mandacılık İşletmesi, Afyon ilinde bulunan Tazlar Tarım, Korel Tarım ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Çiftliği'ne incelemede bulunulmak üzere teknik gezi düzenlendi.

Geziye katılan Samsun İli Damızlık Manda Yetiştiriciler Birliği Başkanı İsmail METİN: "Çiftçilerimiz

örnek işletmeleri gezerek manda barınakları, süt üretiminin artırılması, et ve sütünün değerlendirilmesi ve pazarlanması, beslenmesi gibi bir çok konuda bilgi ve görgü sahibi olmuşlardır. Bakanlığımızın bize sağladığı bu fırsata ve emeği geçenlere çok teşekkür ederiz.” dedi.

Yapılan teknik gezi sonucunu değerlendiren İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili Nail KIRMACI: “Samsunilindemandayetiştiriciliğinin geliştirilmesi, manda süt üretiminin kalite ve kantite olarak artırılması, manda ürünlerinin ekonomik katma değerlerinin yükseltilmesi ve bu ürünlerin bir marka haline getirilerek ülke ekonomisi açısından sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, Mandalar Mutlu Çiftçiler Umutlu projesini çok önemsemekteyim. Gezi sonucunda çiftçilerimiz manda yetiştiriciliği konusunda yeterli bilgiye erişmiş olup, projenin hedefleri doğrultusunda ilimiz mandacılığına büyük katkılar sağlayacağı kanısındayım.” dedi.

ÇELTİKTE BAFRA DÜNYA BİRİNCİSİ

BAFRA İlçemiz çeltik yetiştiriciliğinde hem ilimizde hem ülkemizde önemli bir konuma sahiptir. Ekonomik anlamda büyük gelir sağlayan çeltik bu yıl da çiftçilerimizin yüzünü güldürdü. Dünya’da çeltiğin ortalama verimi 450 kg olmakla beraber Bafra İlçemizde verim 850 kg’a kadar çıkmıştır. Bundan dolayı çeltik veriminde dünya birincisi konumuna yükseldik.

Bu yıl Bafra Kaymakamlığı ve Bafra Ziraat Odası Başkanlığı tarafından “Bafra Ovası 1. Çeltik Hasat Etkinliği” düzenlendi.

İlimiz Bafra ilçesi Fener Mahallesi’nde düzenlenen etkinliğe AK Parti Samsun Milletvekilleri Ahmet Demircan, Fuat Köktaş, Hasan Basri Kurt ve Orhan Kırçalı, CHP Samsun Milletvekili Kemal Zeybek, Bafra Belediye Başkanı Zihni Şahin, OMÜ Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yusuf Demir, Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, Bafra Kaymakam Vekili Hacı İbrahim Türkoğlu, Bafra Ziraat Odası Başkanı Osman Tosuner, kamu kurum ve kuruluş temsilcileri ile çiftçiler katıldı.

Etkinlikte konuşma yapan Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, Çeltik verimliliğinde dünya birincisinin Bafra ilçesi olduğunu ifade ederek sözlerine şunları ekledi: “Dünyada çeltiğin ortalama verimlilik

rakamlarına baktığımızda 450 kilogram. ABD dünya birincisi 800 kilogram, Türkiye ortalaması 792 kilogram ama buraya geldiğimizde 850 kilogram. Dünya birincisi burası, buranın üreticisini tebrik ediyorum. Bir miktar ithalatçıyız, aslında 100 bin ton piring çeltiği ve kahverengi pirinci de buna eklediğimizde bir sene önce 500 bin ton civarında olan ithalat rakamı 302 bin tona düştü. Bizde de üretim rakamları 552 bin tona yükseldi. Bu açığı da kapatıyoruz. Biz çeltik üretimini ne zaman destekleyip arkasında durduysak üretimi her zaman arttırdık” diye konuştu.

TERME'DE

"SİYAH PİRİNÇ"

SİYAH pirinç, besin değeri yüksek, magnezyum ve demir açısından zengin bir lif ve mineral deposudur. Terme İlçemiz Köybucağı Köyünde yaşayan çiftçi Murat Gümüş "SİYAH PİRİNÇ" üretiyor. Birçok anlamda insan sağlığı için önemli olan Siyah Pirinç, üretim için bölgemizin iklim ve toprak yapısına da uygun.

Terme ilçemizde 30 yıldır çeltik üreten 54 yaşındaki çiftçi Murat Gümüş, ana vatanı Çin olan siyah pirinci birkaç yıl önce sosyal medyada gördüğünü söyledi. Siyah pirinç tohumunu Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nden temin eden GÜMÜŞ, üretimindeki zorluk ve maliyet yüksekliğine rağmen ekimini gerçekleştirdi. Kendi imkânlarıyla yaptığı depoda çeltikten 2 ton siyah pirinç çıkaran çiftçimiz kilosu 20 TL'den Türkiye'nin her yerine satışını gerçekleştiriyor.

SİYAH PİRİNÇ'İN FAYDALARI

Siyah pirinç beyazına oranla daha fazla magnezyum içermesi nedeniyle özellikle kemik, sinir dokusu, kasların çalışması ve kalp sağlığı için önemli bir kaynak oluşturuyor. Magnezyum hücrelerin enerji üretiminde de kritik bir rol oynayarak vücudun enerji düzeyini artırıyor, bağışıklık ve sinir sistemini kuvvetlendiriyor.

Siyah pirincin beyaz pirinçten bir diğer bir farkı da

antioksidan değerinin yüksek olmasıdır. Antioksidanlar vücudun bağışıklık sistemini kuvvetlendiriyor ve yaşlanmanın etkilerini azaltıyor. Yaşlanma karşıtıdır. yaşlanmanın olumsuz etkilerini engeller, kırışıklıkları azaltır.

DNA hasarlarının azalmasında etkilidir.

Rengini antosianinler, sianidin, 3-O-beta glukositten alan, aromasını da özellikle asetil pirolinden alan siyah pirinç genetiğiyle oynanmamış bir üründür. İçeriğinde şeker miktarı azdır.

FINDIK REKOLTESİ BELİRLENDİ

İLİMİZ 2016 yılı fındık rekolte tahmini çalışmaları, İl Müdürlüğümüzün organizasyonunda komisyon üyelerinin katılımı ile gerçekleştirildi. Arazide yapılan çalışmalara; komisyonda görevli, İl Müdürlüğümüz, Giresun Fındık Araştırma İstasyonu, Karadeniz İhracatçılar Birliği, Fiskobirlik teknik elemanları ile Ziraat Odaları, Ticaret Borsası, Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ulusal Fındık Konseyi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi temsilcilerinin katıldı. Oransal yoğunluğa göre belirlenen sahil, orta ve yüksek kuşaktaki

köylerde tespit edilen fındık bahçelerinde, işaretlenen dallarda çotanak sayımları yapılmıştır ve fındık rekolte tespit çalışmaları çotanak sayımı esasına göre gerçekleştirildi.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili Nail KIRMACI başkanlığında yapılan toplantıda komisyon üyelerinin arazi çalışmaları sonucunda elde ettikleri veriler esas alınarak il fındık rekolte tahmini 61.740 ton (836.887 dekar verim çağındaki fındık üretim alanından) olarak belirlenerek karara bağlandı. İlimizde 2015 yılı rekolte tahmini 100.823 ton olarak belirlenmişti. 2016 yılı rekoltesinin bir önceki yıla göre yaklaşık %39 oranında düşeceği tahmin edilmektedir.

BUĞDAYDA BİÇERDÖVER KONTROLLERİ TAMAMLANDI

HIZLA artan ülke nüfusumuzun beslenmesinde buğday hasadı ile elde edilen ürünün büyük önemi vardır. İlimizde buğday hasadının büyük çoğunluğu kısa zamanda hasat ve harmanın aynı anda yapılabilirdiği, ürün kaybını en az seviyeye indirmesi nedeniyle biçerdöverlerle yapılmaktadır. Hasadın erken yapılması, tanelerin buruşuk ve solgun olmasına neden olmaktadır. Çünkü başakların ve tanelerin iyice kurumadan erken hasat edilmesi durumunda tam olgunlaşmamış tanelerde kalite düşmekte, başaktan ve başakçık kavuzundan taneler zor ayrılmakta, yüksek rutubet nedeniyle ürünü kurutmak gerekmektedir. Buğday hasadındaki 2-3 günlük gecikme ise dekardan alınan tane veriminde %2-3 arasında azalmaya neden olmaktadır.

İlimizde 15 Haziran'da Bafra İlçemizde başlayan buğday hasadı 09 Ağustos itibarıyla Ladik ilçemizde sona erdi. İlimizde toplam buğday ekiliş alanı 112.974 Ha. olup, bunun 89.302 Ha. alanı biçerdöverle hasat edildi. İl ve İlçe Müdürlüklerimizde görevli toplam 50 kontrolör ile 17 ilçede 196 kontrol yapıldı. Biçerdöverle buğday hasadında 196 kontrol sonunda ortalama buğday veriminin 425 kg/da olduğu tespit edildi. Biçerdöverle hasat edilen ürün miktarı 379.804 ton ve dane kayıp

oranı % 0,97kg/da olmuştur.

Bu değerlere göre ilimizde 2016 yılı buğday hasadında biçerdöverle hasatta müsaade edilen % 2'lik dane kayıp sınırına göre ilimiz ekonomisine 3.090.465 TL kazanç sağlanmıştır.

HUBUBAT ÇEŞİTLERİ VE KURAKLIK KONULU EĞİTİM TOPLANTILARI YAPILDI

İL Müdürlüğümüz ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü işbirliği ile Vezirköprü, Havza ve kavak İlçelerimizde "Hububat Çeşitleri ve Kuraklık" konulu eğitim toplantıları gerçekleştirildi.

Konya Selçuk Üniversitesi Sarayönü Meslek Yüksek Okulu Öğretim Üyesi Prof.Dr. Seyit Ahmet BAĞCI'nın eğitici olarak katıldığı toplantılarda, Enstitü ve İl Müdürlüğümüzden araştırmacı ve yayımcı personel ile çok sayıda üretici ve Sivil toplum kuruluşları temsilcileri de yer aldı. Toplantılarda Buğday bitkisinin insanlık tarihi kadar eski yetiştiricilik mazisinin olduğu, Buğdayın toplumların beslenmesinde gösterge bir ürün olduğu,

tarımsal özgüven konusunun bir ülkenin bağımsızlığının da önemli göstergelerinden biri olduğu vurgulandı. Türkiye'nin her yıl ortalama 21 milyon ton buğday üretimine ihtiyaç duyduğu, bu anlamda üretimi sağlama ve devamlılığının temininin önemi belirtilerek, buğday tarımında verim ve kaliteyi belirleyen çeşit, toprak, iklim, yetiştiricilik şartları konularında katılımcılara bilgi verildi.

İl Müdür Vekilimiz Nail KIRMACI, gerçekleştirilen eğitim toplantılarının çiftçilerimizin bilinçli buğday tarımı yapmalarında çok büyük katkılar sağlayacağını belirterek, bu toplantıların yapılmasında her kademedeki emeği geçenlere teşekkürlerini iletti.

SİMENTAL BOĞALAR DAĞITILDI

DOKAP Projesi kapsamında ilimiz Yetiştiricilerine 42 Adet Simental ırkı damızlık boğa dağıtımı yapıldı. Bakanlığımız tarafından uygulamaya konulan Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamında, damızlık erkek hayvan alımına % 80 hibe desteklemesi yapılmaktadır. Bu kapsamda 168 çiftçimizin talebi onaylanmış olup, boğa teminindeki güçlük nedeniyle şimdiye kadar 29 çiftçimizin boğası teslim edilebilmiştir. Müracaat edip de boğaları temin edilemeyen 42

çiftçimize (Ladik 3 adet, Vezirköprü 9 adet, Havza 12, Bafra 14 adet, Alaçam 4 adet olmak üzere) 42 baş % 80 hibe destekli Simental ırkı damızlık boğa 21.07.2016 tarihinde Havza ilçesi hayvan pazarında dağıtıldı. Dağıtımda İl Müdür Vekilimiz Resul Karakuş, Kırsal kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürümüz Orhan ŞANLI, Havza İlçe Müdürümüz Hüsamettin İLHAN ve müdürlüğümüz teknik elemanları ile çiftçilerimiz katıldı.

Konu ile ilgili açıklamalarda bulunan İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili Resul KARAKUŞ "Proje kapsamında dağıtılan damızlık boğaların maliyeti yaklaşık 420.000 TL.dir. Damızlık boğalar için ödenen paranın yüzde 80'i olan 336.000 TL Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hibe olarak, yüzde 20'si ise yetiştiriciler tarafından karşılanmıştır. Projenin başladığı 2014 yılından bugüne kadar toplam 71 adet damızlık boğa dağıtımı gerçekleşmiş olup, Bakanlığımızca çiftçimize 553.600 TL % 80 hibe desteği sağlanmıştır. Dağıtımı yapılan damızlık boğaların gerekli test ve aşıları yapılarak ilimiz yetiştiricilerine teslim edilmiştir. Dağıtılan damızlık boğaların ilimiz yetiştiricimize ve ilimize hayırlı olmasını dileriz" dedi.

İÇ SULARIMIZ BALIKLANDIRILDI

İç sulardaki su ürünleri popülasyonunun artırılması amacıyla her yıl düzenli olarak yapılan balıklandırma çalışmaları kapsamında, ilimizde bulunan 11 göl/gölete toplam 85 bin adet pullu sazan yavrusu bırakıldı. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2016 yılı Balıklandırma Projesi kapsamında ilimize tahsis edilen ve Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü tarafından üretilen pullu sazan yavruları Samsun'a getirilerek 5 ilçede bulunan 11 göl/gölete bırakıldı.

İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili Resul KARAKUŞ yaptığı açıklamada; ortalama 3-5 gram ağırlığındaki sazan yavrularının 3-4 yıl sonra avlanabilir asgari boy olan 40-50 cm'ye ulaşacağını belirtti. Balıklandırma çalışmalarında özellikle amatör balıkçıların avcılıkta yararlanabileceği su kaynaklarını tercih ettiklerini kaydederek, "Su kaynaklarının kirletilmemesi ve suyun tasarruflu kullanılmasının yanı sıra avcılıkta belirlenen yasak ve sınırlamalara titizlikle uyulması, sularımızdaki doğal yaşamın devamlılığı ve sürdürülebilirliği açısından çok önemlidir" dedi.

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE BÜYÜK İVME KAZANDIK

İLİMİZ Derbent, Altinkaya, Hasan Uğurlu, Suat Uğurlu gibi baraj göllerine, Bafra-Ondokuzmayıs ile Terme’ de bulunan Lagün Göllerine, Ladik Gölüne, Yeşilirmak, Kızılırmak nehirlerine, ve diğer irili ufaklı sulama göletleri, akarsuları ile zengin iç su kaynaklarına sahiptir. Karadeniz sahil şeridimiz ise yaklaşık 210 km’ dir. Samsun, bu kaynaklarından dolayı su ürünleri sektöründe bölgenin lokomotifi konumundadır.

İlimizde projeli olarak su ürünleri yetiştiriciliği 1980’li yılların sonlarında başlamıştır. Son on yılda ise ivme kazanarak hızlıca büyümüştür. Aşağıdaki grafikte 2000 yılından günümüze gerçekleşen büyüme gösterilmiştir.

İlimizde 2016 yılı itibarı ile;

2 adet alabalık yavrusu, 1 adet akvaryum balıkları, 31 adet sofralık su ürünleri yetiştiriciliği yapan tesis olmak üzere toplam 34 adet su ürünleri yetiştiriciliği tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler; 15.100.000 adet/yıl alabalık yavrusu, 3.000 adet/yıl Discus cinsi akvaryum balığı, 13.204 ton/yıl sofralık su ürünleri üretebilme kapasitesine sahiptir.

Sofralık su ürünleri yetiştiriciliği yapan tesislerin 7 tanesi Karadeniz’de yüzer kafeslerde (Yakakent İlçesi Çamgölü Mevkii), 13 tanesi Derbent Barajında yüzer kafeslerde, geri kalanları ise karada havuzlarda ve göletlerde yetiştiricilik yapmakta olup, tür olarak 9.208 ton/yıl Alabalık, 109 ton/yıl Sazan, 3.740 ton/yıl Levrek, 147 ton/yıl Çipura üretimine cevap verebilmektedir. 2016 yılı itibarı ile bir tesisimiz çipura üretimi için izin almış olup, henüz pazar ağırlığına ulaşmamıştır. İlimizin su kaynakları potansiyeli göz önüne alındığında su ürünleri potansiyelinin ileriki yıllarda da büyüyeceği değerlendirilmektedir.

TARLA GÜNLERİMİZ...

İl Müdürlüğümüz ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü işbirliği ile gerçekleştirilmekte olan "Nohut Yayımlı Projesi" kapsamında Vezirköprü İlçemiz Çakırtaş Mahallesi'nde tarla günü düzenlendi.

Proje koordinatörü Dr. Hüseyin ÖZÇELİK konuşmasında; bilhassa kuru fasulyede çiçeklenme döneminde görülen yüksek sıcaklıklar nedeniyle yerel çeşitlerin döllenme yapamadığını, nohutta ise Antraknoz hastalığı nedeniyle çiftçilerin fasulye ve nohut tarımından imtina ettiklerini belirtti. Uygulanan yayım projeleri ile yüksek sıcaklıklarda döllenme yapabilen çeşit ve hatlar tespit edilerek çiftçi şartlarında deneme ve üretim parsellerinin kurulduğunu, nohutta ise Enstitü tarafından geliştirilen ve Antraknoz hastalığını çok iyi tolere eden Çağatay, Sezenbey ve Zuhul gibi yüksek verimli ve kaliteli çeşitlerin çiftçilere tanıtılarak üretiminin yaygınlaştırılmasına çalışıldığını ifade etti.

İl Müdür Vekilimiz Nail KIRMACI, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) nün, 2016 yılını Uluslararası Bakliyat Yılı ilan etmiş olmasının stratejik bir öneme haiz olduğunu belirtti. Baklagillerin, sadece insan beslenmesinde değil hayvan beslenmesinde de önemli bir yere sahip olduğunu, baklagillerin bir diğer önemli hususiyetinin de, glutensiz ve bitkisel

proteini en yüksek ürün grubu olduğunu, bakliyatın nonalerjik olup, bugüne kadar dünya üzerinde bakliyata alerjisi olan tek bir kişinin bile çıkmadığını ifade etti.

SİLAJLIK MISIR TARLA GÜNÜ

Tarımsal yeniliklerin yaygınlaştırılması amacıyla, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz işbirliği ile 2014-2016 döneminde uygulamaya konulan "Silajlık Mısır Yayımlı Projesi" kapsamında, 2016 yılında çeşit demonstrasyonu kurulan ekiliş alanlarını temsilen, Çarşamba İlçemiz Ambarköprü Deneme İstasyonu'nda tarla günü gerçekleştirildi.

İl Müdür Vekilimiz Nail KIRMACI program kapsamında yaptığı konuşmada, Samsun ilinin silajlık mısır üretiminde Karadeniz Bölgesi'nde söz sahibi bir il olduğunu belirtti. Öyle ki; Orta Karadeniz Bölgesi'nde silajlık mısır tarımının yaklaşık % 64'ünün Samsun ilinde gerçekleştirilmesine karşın, hem Orta Karadeniz Bölgesi hem de Samsun ili ortalama silaj verimlerinin ülke ortalamasının altındadır. Yüksek verimli, kaliteli yem değerine sahip, bölge için önerilen, yeşil ot verimleri bölge ortalamasını çok üzerinde olan yeni çeşitlerin ve modern yetiştiricilik şartlarının çiftçi şartlarından yaygınlaştırılacağını, yakın bir gelecekte Samsun ilinde, silajlık mısır tarımında ekim alanı, verim, üretim ve kalite yönünden önemli ilerlemeler kaydedeceğini ifade etmiştir.

Tarla Günü programı kapsamında demonstrasyona alınan Samada-07, Ağa ve Karadeniz Yıldızı çeşitlerinin ekili olduğu alanlar katılımcılar tarafından gezilerek, çeşitler hakkında, proje yürütücüsü Enstitü personeli Ziraat Yüksek mühendisleri Halil KAPAR ve Erkan ÖZATA tarafından çiftçilere bilgilendirme yapıldı. Çarşamba ve Bafra lokasyonlarında demonstrasyona alınan Samada-07, Burak ve Ağa çeşitleri Türkiye'nin "Milli ve Yerli İlk Kamu Çeşitleri" dir.

Karadeniz Yıldızı çeşidi ise hibrit bir çeşit olmamakla birlikte, komposit bir çeşit olarak ilimizde çiftçiler için daha güç yetiştiricilik şartlarında rahatlıkla tavsiye edilebilecek, yeşil ot verimi yüksek bir çeşittir.

Demonstrasyona alınan çeşitlerin yeşil ot (silaj) verimleri bölgede kullanılan ticari ve yerel çeşitlerin yeşil ot verimlerinden çok daha fazladır.

TERME İLÇEMİZDE ÇELTİK TARLA GÜNÜ

İl Müdürlüğümüz ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü işbirliği ile uygulanmakta olan "Çeltik Yayım Projesi" kapsamında, 2016 yılı çeşit demonstrasyonları ekiliş alanlarını temsilen, Terme Ziraat Odası Başkanlığı işbirliği ve katkılarıyla, Terme

İlçemize bağlı Orta Söğütlü Mahallesi'nde demonstratör çiftçi Ali BÜLBÜL'e ait üretim sahasında Tarla Günü etkinliği gerçekleştirildi. Etkinlikte konuşma yapan İl Müdür Vekilimiz Nail KIRMACI, bölgede çeltik ekim alanlarının yaklaşık % 85'inde Osmancık-97 çeltik çeşidinin ekildiğini, Osmancık çeşidinin olumsuz yetiştirme şartlarında bile yeterli düzeyde verim verebilen stabil bir çeşit olduğunu, son on yıl içerisinde Çeltik veriminde % 44 nispetinde artış kaydedildiğini belirterek, bu artışın ana sebebinin yüksek verimli çeşitlerin geliştirilmesi yanında, lazerli toprak tesviye makineleri gibi mekanizasyon kullanımının da etkili olduğunu ifade etti.

Çeltik tarımında görülen yabancı ot, çeltik yanıklık hastalığı gibi, kök boğazı çürüklüğü gibi etmenlerin çeltik tarlalarında önemli verim kayıplarına neden olduğunu, bu hastalık ve zararlılarla mücadelede kültürel tedbirler yanında en uygun ve etkili mücadele yönteminin dayanıklı çeşit geliştirilmesi olduğunu ifade ederek, Osmancık- 97 çeşidinden daha yüksek verimli, daha erkenci iri taneli ve hastalıklara dayanıklı çeşitlere ihtiyaç olduğunu, bu itibarla da yürütülen bu proje kapsamındaki çalışmaların büyük ehemmiyete haiz olduğunu belirtti.

39

Çek Cumhuriyetinde arazi toplulaştırma uygulamaları ve arazi sistemlerinin yenilenmesi konularında yetkili karar alma organının merkezi yönetim ve yerel otoriteler olması bunların arasındaki yetki ve görev tanımlarının iş akışına hızlandırıcı olması çalışmaların daha hızlı yürütülmesine büyük katkı sağladığı anlaşılmıştır. Ülkenin tarımsal ve kırsal gelişiminde, arazi edinme hukuku ile ilgili konulardan önemli ölçüde sorunlar yaşanmış. Böylece arazi toplulaştırılmasında esas konunun arazi edinme

hukukunun olduğu ifade edilmiştir. Arazi toplulaştırması yapılan yerlerde arazi edinme hukuku da değiştirilmiştir.

Bu Proje ile meslek alanımızda da önemli bir yeri bulunan, toplumsal yaşama yansımaları bakımından önemli uygulama ve sonuç farklılıkları gözlenen kırsal toprak düzenlemeleri konusunda meslektaşlarımızla görüş alışverişinde bulunulma fırsatı sağlanmıştır.

“Balık Sağlıktır!,,

Balık üretimlerinin tüm süreci T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından kontrol edilmektedir.

SAMSUN GIDA FUARI 2016

Samsun Gıda, İçecek Ürünleri,
Gıda İşleme Teknolojileri,
Paketleme ve Lojistiği Fuarı

www.gidafuarisamsun.com

Gıda Sektörünün
Karadeniz'den
Dünya'ya Açılan
Kapısı

24 - 27 Kasım 2016